Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Орган Руського Народного Союза в Америці

СВОБОДА

В лучности сила!

SWOBODA

Рік XVII. Ню Иорк. Четвер, 2-го Грудня 1909. Число 47 Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday, December 2, 1909. No. 47.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Жовтень 1909

Виплачено запомоги на суму	$9,000.00
Платня головних урядників за Жовтень	190,00
Адміністрація Союза за Жовтень -	131.50
Кошта річного засїданя Р. Н. С.	300.00
Весь розхід виносить	$9,621.50

Розмет платить 10,454 членів на цїле посмертне (кождий по 86 цнт.) і 1473 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кождий член платить за орґан „Р. Н. Союза" по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центї, на Фонд Бідних по 1 центї.

Член на цїле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаршонь, гол. касієр. *С. Ядловский, гол. секр*
Дм. Капітула, гол. предсїд.

Що нам найпильнїйше?

Ми, американські Українцї маємо цїлу силу найпильнїйших потреб, але позаяк тих потреб є таке множество а усї суть необходимі і найпильнїйші, тому і не знаємо, від чого нам починати.

І тому — рутенським звичаєм — лишаємо усї відлогом, хитаючи головами, та кажучи нашу улюблену пісоньку: якось то буде...

А надія нас не заводить: наші справи укладають ся гідно після „якось то буде" — то є кошляво, шлямазарно.

Як ми тут живемо, се тільки наша особиста справа і нїхто у ню не буде вглядати. Нїкого се не буде болїти нї свербіти, чи нашому людови зле живе ся в Америцї — бо кождий передовсїм дбає про своє власне добро.

А ми боремо ся з перепонами і з бідою, і хоть часами наші одиницї доходять до якого-такого добробуту, то в дїйсности кінчимо переважно кашу еґзистенцію так, як і її почали: кошляво, шлямазарно.

Не таке з иньшими народами, які подібно нам находять свою другу вітчину тут в Америцї. Сї народи ростуть, розвивають ся, богатїють, стають могучі.

Талїзманом, який викликує такі чудесні результати є одна важна річ у тих народностий: іменно їх праця суспільна не є безладна, горячкова і розтрясена як у нас, але унята в якусь систему, ведена зі спокоєм і розвагою.

До сього і ми можемо дійти та видіставши ся з хаосу, можемо мати усї дані до уреґульованя та систематичного залагоджуваня найпильнїйших справ, переходячи по черзї від одної до другої.

Позаяк ми в Америцї не єсьмо корінною суспільностю але напливовою, ми передовсїм повинні подбати про се, щоб напливаюча українська суспільність діставала ся в можливо найдогіднїйші услівя житя-бутя.

Нашою властивою підставою тут є тільки і виключно сей безвпинно напливаючий елємент зі старої вітчини.

Сили ті, то переважно робучий люд, беззасібний, не просьвічений, не посїдаючий нї місцевого язика анї не знаючий місцевих условій.

Щоб покермувати властиво сими новими українськими силами еміґрантів, з'ужиткувати їх в властивім напрямі і стеречи від непотрібної розтрати сил мусимо передовсїм з того боку почати нашу суспільну працю.

Український еміґрант не знає місцевих відносин і тому є наражений на визиск і ошуканьства: треба йому дати опіку.

Укр. еміґрант не знає, де глядїти за працею і до якої працї брати ся: треба його навчити, де і за якою працею має удати ся.

Укр. еміґрант є темною людиною: треба його переконати о потребі просьвіти, о користях, які дає просьвіта та дати йому як найбільшу спромогу в як найлекший спосіб добути ту просьвіту.

Коли український еміґрант діставши ся в Америку щасливо втїче перед усїми ошустами, не буде потребував примирати з голоду, не розтратить даром своїх сил для некорисного занятя, коли в усїх своїх потребах буде міг звернути ся з довірєм до своїх інституцій, які його необідруть але належито заспокоять його жаданя — тодї доперва наша суспільність в Америцї зросте і зміцнить ся.

Бож прецїнь наша суспільність — се виключно сама тільки еміґрація.

А нашій суспільности знова оплатять ся всї кошти і забіги, які вона понесе несучи поміч прибуваючим тут сьвіжо еміґрантам.

Більшість з тих, що сї слова будуть читати, ще живо пригадує собі свої перші кроки на американській земли.

Ще може тямлять вони цїлий ряд клопотів, прикростий, помилок та упокорень через які вони мусїли переходити і яких не щадила їм судьба.

Ще живо не одному стоять перед очима усї ті трудности, які він з напруженєм усїх своїх сил мусїв ломити.

Неодин згадавши на те все скаже: коли-б я тодї був мав теперішний свій досьвід, бувбим певно уникнув усе те зло, яке мене в початках стріло та може-б днесь і стояв лїпше, коли-б я не був приневолений усї проби переходити на своїй власній шкірі.

З досьвіду, який набирає еміґрант доперва по цїлім рядї лїт могли-б сьміло користати нові, прибуваючі еміґранти, коли-б так наша суспільність схотїла про се подумати і з'орзанїзувати совісну опіку над першими кроками тих, що прибувають в Америку.

Возьмім примір з Жидів: вони вчаснїйше від нас зрозуміли вагу еміґрації і зробили усе в тім напрямі, що тільки можна було зробити аби тільки жидівському еміґрантови защадити перших прикрих початків на чужинї.

Як тільки Жид вийде з пароходу, сейчас всїлякі товариства беруть його в свою опіку: чи дають йому на перші потреби, чи вишукують йому працю, а коли її часами не могуть найти, то дають йому принайменче кіш з товаром і кажуть йти по тих або тих вулицях, щоб він дрібною торговлею заробив на перші потреби житя.

Чуючи опертє, опіку і надію помочи в разї потреби, жидівський еміґрант сьмілїйше ставить свої перші кроки на новій земли і в короткім часї добиває ся того, до чого наш еміґрант доходить доперва по невисказаних трудах протягом цїлого ряду лїт.

Се правда, що Жиди суть від нас о много а много разів богатші і тому їм лекше приходить удержанє усяких гуманїтарних інституцій; але заможність і богатство се ще не всьо: Жиди розумно видають гроші на публичні потреби.

І хоть ми є біднїйші, то коли пересталибисьмо викидати гроші на всїлякі дурницї, то і в нас тодї найшов би ся зайвий цент.

З розвагою і спокійно, глядячи за сим, що є дїйсною підвалиною нашого існованя в Америцї ми будемо могли розложити і звернути наші видатки в сей спосіб, що на усе нас сгане.

По річній конвенції Р. Н. Союза.

II.

Шікаґо... Столиця і метрополїя далеких „вестів"..

Чи чув хто перед тим про Русинів-Українцїв у тому далекому мілїоновому містї? Посеред польського населеня, якого там числять до 300.000 вони гинули, неначе крапля у мори. А однак ходили чутки, говорило ся між людьми, ходили глухі, непотверджені вісти що і там живе споре число наших заточенцїв. Однак вони відірвані від родинного пня, відірвані навіть від осередків нашої еміґрації, гинули марно, беззащитно потапали проглочувані польським морем.

Аж ось перед півтора роком являє ся там щирий патріот-Українець, о. Н. Струтинський. І нараз, неначе за діткненєм чародїйської лїсочки орґанїзує ся там парохія одна, опісля друга, повстає цїлий ряд товариств, хор, читальня, словом, у тому забутому кутку починає бити наше житє.

А не легко воно пішло, розбудити його. Треба було майже силою виривати кожду одиницю з польського моря, треба було її скріпляти, пригадувати її „чиї ми дїти", боронити перед небезпеками, безвпинно стояти на сторожи їх національного почутя.

І щоб хоч в части помочи сповняти сей сьвятий довг зглядом нашого народу, щоб колибаючих ся утвердити, а вагаючих ся переконати, що і ми народ живучий, що і ми маємо свою сильну, могучу орґанїзацію, що не конче треба витирати чужі, ворожі нам кути, порішив Головний Уряд Р. Н. Союза відбути своє річне засїданє в Шікаґо, у сїй метрополїї „далеких вестів".

Се було головним товчком до назначеня Шікаґо на місце річного засїданя Головного Уряду а понесені труди і кошт вертають ся тепер або в недалекій будучности вернуть ся нашій народности сторицею. Днесь уже в Шікаґо маємо чотири віддїли Союза, (106, 125, 165 і 221.) кромі других просьвітних, народних і сьпівацьких орґанїзацій.

Так зрозуміли труд Г. Уряду та значінє річного засїданя у своїм містї самі шікаґовські Русини-Українцї, і про се свідчить найлїпше се сердечне, щире принятє, зготовлене Г. Урядникам. „Козацькі серця — говорить Гоголь — коли стрінуть ся, то так і виривають ся з грудий назустріч одно другому". — отсе хиба і нам треба сї слова навести, коли приходить ся говорити про зготовлений шікаґовянами привіт представителям нашої орґанїзації. Серце рвало ся ід серцю, на душу віяло теплом, гей від рідних, далеких нив і піль, руки сплїтали ся у палкім почутю — ти цїлою душею відчував, що находиш ся між своїми, рідними, що обертаєш ся і є членом одної великої сїмії, якій імя 30 мілїонів...

G171

Щоб гідно списати усю ту сердечність, весь щироруський привіт, то требаб хиба писати цїлі томи; рамцї нашого письма суть за малі, за тїсні на описанє широкої душі нашого народу. І тому ми днесь мусимо лишень ограничити ся на сердечну подяку передовсїм загалови Українцїв в Шікаґо, а головну братству сьв. о Николая, (від. 106) і сестрицтву Пр. Богородицї (від. 125) за сердечний привіт та гостину — правдиво великопанський обід, по якім відбув ся концерт під дириґентурою місцевого дяко-учителя д. Костюка та опісля весела дружна забава; дальше Всч. о. Струтинському і добр. Струтинській за весь труд і поміч та опять за щиросердечне принятє у своїх гостинних кімнатах; а наконець д. І. Моронцеви секретарови місцевого 106 віддїлу рівнож за щироруську гостину в його хатї.

Хвилї перебуті між сердечними шікаґовянами полишать ся найкрасшим спомином, які винесли Головні Урядники Р. Н. Союза з „далеких вестів".

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Богдан Хмельницький
український Гетьман.

Битва під Берестечком.

(Дальше.)

Вона була похожа на польський сейм і була радою всього вільного українського народа. Там прочитали реєстр всего козацького війська. Кождий реєстрований козак ставав в козацтво з всею родиною і мав при собі по одному пішому і по одному кінному прислужникови. Окрім того Хмельницький ще зібрав двайцять тисяч козаків на запас і поставив над ними старшим свого сина Тиміша. Таким способом набрало ся усїх козаків триста тисяч. А все таки весь народ не містив ся в козацькі реєстри. Виходило зовсїм погано. Народ не заспокоїв ся; бунти не втихли. Хмельницький бояв ся, щоб не зібралась чорна рада і не скинула його з гетьманства. Як тільки Кисїль приїхав до Київа з своєю польською сторожею, міщане збунтувались, написали на замок і домагались, щоб він не держав сторожі.

Декотрі пани повтїкали, декотрі приставали на те, що поставляв їм народ. В Немирові зібралась громада і постановила, щоб не робити панови панщини, а тільки дати йому плуг, волів, та чотири міри солоду, аби не вмер з голоду. В других селах селяне не хотїли й слухати про панщину і постановили приносити дещо на поклін на великі празники. Простїйші й біднїйші пани мусїли тепер самі братись до роботи, мусїли самі орати й косити, а їх жінки, що й на сонце не виходили, боялись загоріти, тепер вязали снопи на лїтній жарюцї. Богаті пани приводили з Польщі військо, били селян, відрізували їм вуха, пороли носи, виколювали очи. Той Потоцький, що дістав ся під Корсунем Татарам, тепер вернув ся з Криму, став під Камянцем, врівав ся в козацьку Україну і нападав на села.

Хмельницький післав послів до короля, обіцяв втихомирити народ і встоював за зборівський мир. Король і пани, і не думали держатись того мира. Нарід почав втїкати за Днїпро в степи і почав селитись на землях Московського царства, в теперішній курській і харківській ґубернії. Хмельницький знав, що дїло дійде до війни і почав шукати собі приятелїв.

Хмельницький задумав знайти собі між сусїдними царствами помагачів. Він післав в Москву чигиринського полковника Вешняка з листом до царя Олексїя і просив його прийняти Україну в своє підданьство і напасти на Польщу. Московський цар відказав Хмельницькому, що він постановив вічний мир з Польщею і не хоче війни з Поляками. Тодї Хмельницький післав одного полковника в Цареград просити помсчи у турецького султана і обіцяв навіть стати з Україною під султанську руку. Султан прислав Богданови в Чигирин через посла Османа-Агу турецьку шаблю з держалом з слоневої кости, хоругву, гетманську булаву, обсипану дорогими камінями і грамоту, в котрій він звав Хмельницького князем України, як тільки він схоче стати під власть султана.

Старий Кисїль, довідавшись, що Хмельницький хоче віддати Україну під власть Турків, так перелякав ся, що трохи не вмер. Він післав до Хмельницького свого брата Юрія просити, щоб він не робив того. Хмельницький встрів Юрія такими словами: ,,Здоров був! я вже став під турецьку власть!“ Кисїль зблід і промовив: ,,Ваша вельможність! коли вже ти хочеш згубити Польщу, то не роби того ради православної віри“.

Хмельницький закричав, як несамовитий: ,,не тільки Україну, але всю Польщу завоюю та Туркам віддам“.

Тут стояло кілька панів, що приїхали жалїтись на хлопів. Хмельницький закричав на них: ,,се все зрадники! вони прийшли підглядати! Повісити його!“ крикнув Хмельницький до писаря Виговського, показуючи на Кисїля. ,,Втопити їх!“ крикнув він знов, показуючи на панів.

Виговський вивів гостей з хати. Гетьман пив, лютував, а далї впав і заснув.

Жінка Хмельницького і Виговський вже знали, що він часто так розпоряжав ся, що після й сам жалував. Кисїль і пани зістались живі.

,,А що живий Кисїль? покличте його!“ промовив гетьман, прочумавшись: ,,Я вчера напив ся з досади і здасть ся, зовсїм здурів“. Кисїль просив не давати України Туркам і приїхали на пораду до митрополита. Гетьман обіцяв, одначе вирядив в дорогу турецького посла з великою прихильностю.

Молдавський господар Лукуля ще попереду обіцяв віддати за Богданового сина, Тимоша, свою дочку Олександру, а тепер почав зносити ся з польськими панами. Одну його дочку вже держав польський пан, Радзивіл, а до Олександри присватував ся Дмитро Вишневецький. Хмельницький бояв ся, щоб молдавський господар не став проти него з Польщею, бо недурнож він уже давав гроші на польське військо. Хмельницький написав, як Лукуля не видасть дочки за його сина, то він пішле в Молдавію сто тисяч сватів. Лукуля просив поради в Потоцького, що стояв з військом коло Камянця.

Тодї Хмельницький попросив до себе на поміч брата кримського хана, Колгу. Колга прислав до него в Чигирин татарина для умови. Татарський посол сидїв з Хмельницьким і балакав. Коли се йому дають знати, що з Подоля прийшли селяне жалїтись на Поляків. Хмельницький вийшов на майдан з Татарином. Там зібралась купа козаків і кричала; між ними стояли подільські селяни, декотрі були без рук, другі без вух, треті без ніг, з повиколюваними очима. Се все наробив Потоцький.

,,Кара Ляхам!“ кричали козаки. ,,Боже праведний! так, таке то польське слово! Так ось який Зборівський мир!“ промовив Хмельницький. Після того Тиміш Хмельницький з Колгою пішли в Молдавію на Ясси; руйнували молдавські села, спалили город Сороки і підступили під Ясси. Господар з сїмєю і з боярами втїк у лїс. Його люди вилїзли на дерево і дивились, як горіли Ясси. Польські пани, що були при Лукулї, порадили йому помиритись з козаками. Сам Богдан в той час стояв коло Ямполя. Потоцький з польським військом стояв коло Камянця, недалеко від Ямполя. Звідти він дав знати в Варшаву, що Хмельницький хоче віддати Україну Туркам і готусть ся воювати з Польщею.

Король і пани вже знали, що повинна бути війна з Хмельницьким і тільки відтягались, щоб зібрати гроші й військо. А Верещака про все писав Хмельницькому, і Хмельницький знов післав полковника Дждеджалика до султана просити помочи. Султан звелїв кримському ханови, своєму підданому, дати поміч козакам. Ханови ся річ не подобала ся однак він мусїв слухати султана.

Ще в кінцї 1650 року в грудни зібрала ся в Варшаві рада. Всї пани хотїли війни з Хмельницьким. Як раз в той час прибули від Хмельницького посли. Пани були такі злі на Хмельницького, що не хотїли приймати їх. Однак король прийняв від них лист Хмельницького.

В тім листї Хмельницький жалував ся, що Поляки не держать Зборівського мира і просив, щоб польські архієреї і значні пани знов присягли, що будуть вірно держати мир. Для певности Хмельницький просив, щоб на Україну до козаків ішли в заклад Вишневецький, Конецпольський і иньші значнїйші пани. Хмельницький дозволяв їм жити в своїх маєтностях на Україні, тільки без війська, і просив короля зробити се все, а як ні, то він спасаючи козацькі голови, буде шукати собі приятелїв і прихильників.

Разом з козацькими послами прибули до корсля і післанцї від Кисїля. Кисїль уже втїк з Київа і жив на Волині, в своїому селї Гущ на польській Україні: він писав, що дїло на Україні дуже небезпечне.

Вислугавши ті листи, пани страшно зарепетували. Вони не хотїли нїчого й слухати. ,,Ми всї підемо за тобою!“ крикнули пани до короля: ,,підуть і старі, й молоді за Польщу. Нехай Хмельницький не дуже брикаєть ся. Ми йому запхаєм в горло його лист“.

Двайцять четвертого грудня на радї всї пани обявили Україні війну. Рада постановила збирати ,,посполїте рушенє“, тобто, щоб усї пани підіймали ся на війну. В касї гроший не було, і король дав свої гроші, заохочував давати гроші і панів і казав збирати на військо. В той час дізнали ся, що Верещака дав про все звістку Хмельницькому, і його посадили в тюрму.

Король ласкаво вирядив козацьких послів, поробив їх навіть шляхтою і післав своїх комісарів, а з ними того-ж Кисїля, що всю свою жизнь тупцяв за Польщу, наче за свою матїр, і воював проти України.

Ще комісари були в дорозї, а Хмельницький уже знав, що пани постановили війну з козаками. Він зібрав козацьку раду. На радї постановили починати з Поляками війну і вислати військо на польську границю, на Буг.

Зараз після того Хмельницький видав лист до народа, оповістив про нову війну з Польщею, заборонив панам жити на Україні, окрім тих, що випустять селян на волю і пристануть до козаків. Пани знов дали драла з України. Богато їх побили селяни і почали збиратись обозом під Ставищами. В Хмельницького вже було в руках девять тисяч Татар. Польські комісарі побояли ся їхати до гетьмана і вернулись назад. Турецький султан звелїв кримському ханови виступити на поміч козакам. Іслам-Гирей виступив не з охотою.

Поки король збирав військо, а війна вже почалась 1651 року в місяци лютім. На Поділю Потоцький та Калиновський, ті, що були в Кримі в неволї, стояли з військом на границї під Камянцем та під Бором. Вони видали лист, що вступають в козацьку Україну і присилують селян робити панам панщину.

(Дальше буде.)

Допись з Бразилїї.

III.

(Спосіб господарки і матеріяльне положенє наших кольонїстів. — Причина борби з Василіянами, та які наслїдки).

Господарка в лїсах бразилїйських зовсїм відмінна від европейської. Лїс плуга не знає. Вирубує ся шмат лїса, сушить ся на сонци, відтак палить ся і садить ся на згорищах всякий продукт рільничий, конечний для удержаня сїм'ї і домашної худібки. Так велась господарка від соток лїт, так ведеть ся і нинї. Бразиляни обходять ся без хлїба, натомість уживають фарінї кукурузяної, що випікає ся з кукурузяної муки подібно до жидівських мац, а відтак крушить ся і ужива ся до всякої їди. І наші любують ся в тій фарінї, но всеж не обійдуть ся без хлїба, проте сіють жито, що і родить ся досить обильно хоч-би і на гіршій землї. Найбільше управляє ся тут кукуруза, фасоля чорна і жито, відтак потроха бульба, пшениця, патати, мандіока, гречка, а вкінци і ячмінь. Патати, се рід солодкої бульби, що не бракує в жадній хатї, бо і в них кохають ся вже наші люди. З мандіоки вирабляє ся свого рода фарина, що також надає ся до всякої поживи, та в браку хлїба нема нич лїпшого від фарінї мандьокової. Всього по трохи мають наші кольонїсти, тож голоду ту нїхто не зазнає. Біда лишень в тім, що в наслїдок теплого клїмату, та в наслїдок безлїч мушки не мож нїчого удержати довше, про те звичайні засоби служать ось так як в нас кажуть від хлїба до хлїба. На случай елєментарного нещастя люди не мають що їсти, бо ,,старого хлїба“ нема. Ось приміром в послїдних двох роках знищила саранча засіви в більшій части кольонїй, через що ціна збіжа потроїлась, а наші люди ратувались зарібками при колеї. Та і сей рік не заповідаєсь дуже обильним, бо миши ґрасують. Ту вже таке право натури, що тростина цвите раз на 30 лїт і видає множество зерна; рівночасно злїтає саранча, а в наслїдок великих засобів зерна тростинного плодять ся миши в безконечній скількости, а відтак доконечний наслїдок: взріст гадя. Так оповідають нам тубильцї і всьо справджуєсь, бо ось власне в сїм роцї трудно обігнатись від миший, а що вони служать за поживу гадам, тож вже внедовзї розмножуть ся до того степени, що трудно буде вийти за поріг без сьвітла в руцї. Звісно, що зїниця очна звужає ся в сьвітлї, проте сьвітло найпевнїйшою обороною підчас конечних нічних проходів. В день лежить гадє спокійно в корчах, але коли підчас роботи наступить хто на хвіст, кинесь на него і нещасте готове. Лїкарі і аптики заосмотрились в потрібні інструменти і лїки противотруйні, але се буде поміч для найблизших; для замешкалих дальше в лїсах поміч лїкарська припізнена, проте заздалегідь треба набути лїки противотруйні як також треба докладно поінформувати ся, як з ними обходити ся.

Перемине гадє, будемо мали спокій знова на яких 30 лїт. Лїси і тростина зникають чим раз більше з лиця землї, тож малїти мусить розвій всякого гадя. Поживемо — побачимо.

В кольонїях прикуритибських лїси чисто витереблені, тож там орють плугами — се найстарші кольонїї в Парані. В нас десь не десь побачити можна плуг, бо вже і наші викорчувують свою рілю і беруть ся до культурної европейської господарки. Земля паранська відповідна і до управи рижу і бавовни. Перед кількома лїтами уряд роздавав даром землю під бавовну, однак без результату, в наслїдок припізненої пори. Пробувати по раз другий і то своїм коштом нїхто не має охоти, а шкода велика, бо бавовна дає красний зиск. Так само стоїть справа з рижом. Готовий гріш видає ся на купно рижу, тютюну, муки пшеничної і мандіокової, а тимчасом то всьо міг-би мати кольонїст не то для свого власного ужитку, але мігби продуковати і в більших скількостях на продаж. Що до садовини, то не подибеш майже нїчо більше тільки песики (рід бросквинь); а можна мати рівнож подостатком помаранч, а відтак всї роди европейської садовини. В наслїдок сеї байдужности ми хиба є назадниками, а не піонєрами европейської культури. Яка сїйба, така жатва, тож доробок кольонїстів незначний, хиба десь котрийсь порозумів вартість герви, не спалив її, та доробляєсь потроху з неї; але таких почислив-би на пальцях одної руки. Про пасїки і управу винограду писалисьмо в ,,Свободі“, а відтак в ,,Зорі“, однак мимо того мало хто бере собі тоє до серця, бо то вже така натура у нашого Русина, що він нелюбить ймитись нїчого нового, але все держить ся одного і того самого способу житя і працї. Почислїм гроші, що видає ся на трунки при всяких оказіях весїль, хрестин, похоронів і т. д. то дочислилибисьмо ся красної сумки; а то всьо могло-б лишитись в нашій кишенї, коли-б взялись до виробу вина і питного меду. Мід і вино здорові напитки, а теперішне поколїнє кошлявіє чим раз більше через надмірне уживанє смердюшки. Тож позір родимцї! Покиньмо паруху, а натомість берім ся до управи винограду і до розмножуваня пасїк, що певно вийде в користь нашого орґанїзму, а відтак і нашої мошонки! — Та воно до того колись мусить прийти, але мабуть

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

не скорше, аж урвуть ся зарібки при колі; а власне через тії незначні зарібки занедбує ся ціла господарка, тож і доробок наших кольонїстів досить плохенький.

Борби з Василіянами не викликав делеґат в 1902 році, бо така борба вже існувала і передше, вправдї не так інтензивно, но всеж існувала. Вже в дорозї пізнав ся делеґат на фарбованих лисах, бож виразно вони зазначували, що ,,хлопів тра тримати в карбах", чого не дасть ся осягнути, если будуть мали право презенти на пароха і учителя, та коли-б ще до того розпоряджували своєю власною часописею.

Церкви і школи брацькі записувати має ся на тутешного епископа і на закон василіянський, тодї сьвященик і учитель будуть іменовані представниками тих двох властий, а кольонія лишить ся без найменшого впливу на вибір своїх просьвітителїв. ,,І часопись заложимо — казали Василїяни — но і се має бути батіг на свобіднїйше думаючих людий." З такою програмою чей не міг погодитись делеґат. Взяв ся енергічно до заснованя незалежного товариства під назвою ,,Просьвіта в Куритибі", та завзивав нарід до складок на руські черенки.

Одному і другому спротивились Василіяни і розпочали борбу проти нового товариства і проти складок на черенки. Делеґата і основателїв товариства представляли безвірками-масонами і так колотить ся по нинїшний день. Ба, що більше і проти сьвіцкого сьвященика виступили з жаром вартим лїпшої справи. ,,Парана наша — кажуть тутешний іспанський епископ і Василіяни — нїчого не можна робити проти нашої волї, тож не узнаємо жадного новаторства чи то зі сторони якогось там делеґата, чи хочби зі сторони провінціяла і епископів галицьких. Наслїдки такого режіму аж надто характеристичні, наколи монах о. Сімків не дав послуху своєму провінціялови помимо двократного відклику; та мабуть така сама історія і з монахом о. Бжуховським, бо доносили нам зі Львова в лютім м. р., що його відкликано до Европи, а він тимчасом поїхав собі до Арґентини, тай вернув ся по кількох місядях заступати місце виїзджаючого до Европи о. Шкірпана. Тепер вспільно митрополит і провінціял відкликують обох подвизаючих ся монахів, а притім і сьвіцкого сьвященника, посилаючи рівночасно двох нових монахів і двох сьвіцких сьвящеників. Кольонії домагають ся сьвіцких жонатих; о нашій кольонії можна напевно твердити, що не погодить ся з жадним монахом або нежонатим сьвящеником. Сама звістка зворушила вже нарід, тож напевно скличуть ся на віче сейчас з приїздом нових сьвящеників, на котрім домагатись будуть сьвіцкого жонатого, а коли такий вже буде ту на місци, тодї доперва зможуть собі взяти пароха, що приїхав на наше запрошенє і нашим коштом.

Наслїдки борби з Василіянами вчасти додатні, бо на 6 церков і кілька каплиць записані тільки дві на монаший чин, а відтак маємо вже цілий тузин своїх незалежних від Василіян шкіл і товариств, а вкінци устали здирства, яких допускали ся Василіяни у всїх закутках Парани, а навіть в нашій кольонії. Наша кольонія найтвердше боронить патронату церков і шкіл, тож Василіяни з'ужитковують всїх сил, щоби нас зломати. Удасть ся їм захопити нашу ,,кріпость", тодї цїла Русь бразилїйська піде під їх власть, а властиво під власть тутешних біскупів, що означує для нас ,,вічную память!"

С. П.

Правда в очи коле!

I.

Відповідь ,,Не-альденському Русинови" на його статю поміщену в 44 ч. ,,Американского Русского" а властиво з анґлїйського переводу ,,российского Вестника" під заголовком: ,,Крайное Крутѣйство и подлая ложъ."

Хто з увагою прочитав в Американськім Вестніку статю Не-альденського Русина, котрий на самім початку її робить закид авторови статї ,,Під розвагу угро-руському народови" поміщеної в ,,Свободї" ч. 42. будьто той дописователь мусить бути нововилупивший ся патріот, людина не дозріла на Америку. Дальше пише — ся людина несьвідома своєї вдачі — котра хоче підлизатись Еп. Ортинському хитрим і подлим способом задля свого личного інтересу". Якраз автор відповіди в Вестніку, мусить визначатись такими чертами характеру, які другому хотїв ,,високопарними словами" приписати, бо каже народня пословиця ,,як хто кого називає — таким сам буває"!

В житю людськости так буває, що хто стратить честь, хто спідлить свій характер, хто коштом другого хоче вибитись на арену сьвітову — той не перебирає в средствах, чи они чесні, чи нї, аби лиш добитись своєї цїли.

Хто стратить любов і почутє своєї питоменности і пустить ся на ренеґатську дорогу, той — щоби обмити коштом другого бруд з свого чола, встид свій під чуже рядно сховає, а тим самим видвигнути себе на героя — а радше підле індявідуя, такий чоловік приписує якраз другому такі здєлки, обсипує другого такими епітетами, які сам на собі носить. Що оно так буває з тим нещасливцем, котрий признаєсь в тій статї, що він є галицьким Русином, буду старатись, як автор статї ,,Під розвагу угро-руському народови" поміщеної в ,,Свободї", читачам після можности доказати.

Передовсїм мушу сказати, що Русином в правдивім значіню того слова, уважаю такого чоловіка, котрий своє рідне, питоме, з грудий матери виссане любить і того всього що руське святе береже. Дальше, котрий любить свій народ, стремить чесною працею, щоби той народ двигав ся з духом часу, — незапираючи своєї питомости.

Добрий Русин старає ся, щоби той його поневолений народ переслїдуваний всїми і всюди, добив ся становиска, на якім стоять другі культурні народи і серед котрих знайшов би наш нарід пошану, честь і рівне право так в житю національнім як і на поли Церковнім.

Живчиком народного роздору тут в Америцї так в слові як і письмі, стала наша сьвята Церков від приїзду Владики. Длячого?! Длятого, що в справах церковних хочуть узурпувати собі голос не лише дорадчий, але навіть децидуючий — дюди — в дійсности ворожі своїй Церкві і народови, люди не компетентні в таких справах, до котрих сьміло мож зачислити і того почтенного ґаспадіна ,,Не-альденського Русина"! Славетному нашому авторови, ,,Не-альденському Русинови", котрий має ще чоло признаватись до галицького Русина, не припала до вподоби моя статя. як видно з його ,,критики."

Заняв вороже становище не длятого, будьтоби в моїй статї були помішені неслушні закиди так угорському духовенству як двом чи тром галицьким, на чолї котрих стоїть Обушкевич, але властиво товчок всьої ненависти лежить в тім, що я став в оборонї Владики. Длятого зараз на самім початку вилив всї свої мудрощі, які містилось в його вівсянній мозґівници, в першій мірі на мене, обсипуючи мене ріжними епітетами, дальше на Владику, Церков і народ, а тим самим витряс всю полову зі своєї голови даючи сам о собі гідне пожалованя сьвідоцтво своєї мізерости. — Мабуть, чи Ви, ґаспадіне, що то чванете ся бути галицьким Русином не є приналежачі до абщерусскаго обєдинительнаго армії — хрунївсько-кацапського табору? Бо если так, то шкода було пера і чорнила, щоби на Ваші нїсенїтниці відповідати!

А може Ви панцю який з старих американсько-руських патріотів, що много подвизали ся над піднесенєм української ідеї на вільній земли Вашінґтона, а не здобувши жадних орденів до того часу. серед трудів та мозолів, видячи гарне поле до попасу між безголовєм, яке панує серед угорських сьвященників, перекинули ся на старість до їх табору — до часу, поки і з відтам вас не викинуть. В такім разї уважаючи Вас за вишу і достойнїйшу гідність, хочу Вам кілька слів відповісти і начертавши своє повне імя під дописею, хочу спонукати, если з Вас дженґельмен, щоб і Ви так само зробили. Бо если і тепер підшиєтесь під псевдонїм, буду Вас уважати за того злодія, що за ним гонили, а він ратуючись кричав сам ,,лапайте злодія"! Однак може настрашитесь, щоби з тої превеликої слави, яка спалаби на Вас по виявленю свого мени, не попалисьте в воєторг, то я Вас до того не змушую, бо не хочу мати нїкого на сумлїню.

Перше закидуєте менї, бідний дописувателю, що я не є добре осьвідомлений з тою справою, опираючи ся на тім, що я тодї може і не був в Америцї. Відповім вам на се, що здогад Ваш правдивий, бо дійсно несповна рік, як я на америк. землї. Однак заключенє Ваше цїлком мильне. Єслиж я не був в тім часї в Америцї, коли між народом руським був спокій, то не можете заключати, щоб я о тім не міг знати, а тим самим за малу підставу маєте, щоби таке твердженє ставити. А що лиш такі твердженя а не иньші може зрозуміти Ваша тяжка голова, то з того не виходить, щоби і другі були такі закорупілі. Що з приїздом Владики настав роздор між народом, то не знайдесь ани один чесний Русин, щоби заперечив, що як раз угорські сьвященники сему винні, а почасти і часописи російською дурійкою пересяклі, котрі редаґують наші народні зрадники — запроданцї, здаєсь подібні Вам з облича. Ті запроданцї видять ту спасенє в трех річах, а то в долярах, в схизмі і бороді батюшок — а радше колишніх наших піддячих.

Хто перший виступив з почесними овацїями для Владики і сьпівав Єму одного дня ,,Осанна во Вишних" а другого ,,,,распни-распни Єго", як не угорські сьвященики.

Хто пошкалював самого Владику в Вестніку российськім всїлякими підлими нїсенїтницями, як не угорські проводирі, деякі сьвященики підшиваючи ся з початку під одежу всяких Угринів, Жатковичів и т. и. а пізнїйше і повними іменами підписуючись, як о. о. Кубеки Д-р Васовчики і иньші?

Дальше робите менї закид, що я обстав за Владикою через те, що він приїхав зробити порядок в нашій Церкві. Но по тім відступаєте від того, а насїдаєте ся на особу Владики, будьтоби Владика не був спосібний до провадженя церковних діл, бо в своїй Церкві не може собі дати раду.

В тій справі мушу відповісти дописувателеви Вестника, що безлично бреше! Владика в Філядельфії довів Церков до найкрасшого порядку! Парохія тамошна о много взросла, а сьмітє, яке там було, вимів — та здаєть ся, чи і Ви між ним не були, — так що тепер Церков катедральна представляє ся взірцево, і дай Боже, щоби кожда парохія могла почванити ся таким порядком. А чи мав Владика лишити правдивих синів Матери Церкви, а пійти за голосом тих кількайцятьох, котрі то самі Церков і нарід обкрадали на що суть конкретні докази?!

Та — если Ви вибралиби ту другу дорогу, конклюзія ясна — та, хто знає, чи і Ви рівнож до тої чесної компанії не належали??

Що Владика рішучо і енергічно поступає в заряді Церкви, значить, не слухав — не слухає — і не буде слухати таких фарисеїв, як деякі угорські сьвященики, котрі хотїли відразу взяти Владику під ноги, то зато Йому не ганьба — але честь і слава!!

Єслиж бувби їх послухав, то они мялиб Його вже під ногами, були-би виставили на посьміховиско перед сьвітом і в такий спосіб легко могли позбутись Його з американської землї. Але на жаль їм се не вдало ся і не вдасть ся, того можу бути певний. Тепер кождий чоловік здоровомислячий отверто скаже, що лиш такий чоловік може нашу Церков тут в Америцї до порядку привести — як наш Преосьвящений Владика Ортинський, а не такі кандидати, які вже на перед посправляли собі ,,тулца епископські" та без соромно сягали по мітру.

Дальше накидаєте ся на мене, що я обстав за Владикою, а не варта за ним стояти, бо всї галицькі сьвященики повстають проти Него по причинї буллї.

На се Вам відповім, що між галицькими сьвящениками нема негодованя проти Владики, бо ми не маємо жадної буллї. А що кількох тих негодує, що перейли на цареславіє, то не можемо їх зачислити до себе і з ними рахувати ся. Без кількох войнів війна буде, так само без двох чи трех блудних синів наша Церков не загине. — Ба що більше вам скажу, що навіть тодї, колиби всї угорські сьвященики утворили ,,независиму руську Церков", так і тодї наша правдива руська Церков, котра рекрутовала-би ся лише з галицького народу і сьвященників — буде стояти як вже і тепер стоїть!

Церков наша і наш Владика так сильно вже стоять і будуть стояти, що хотяйби збігли ся всї запроданцї мадярські так з цїлої Америки як і старого краю — то вже нич не зроблять. Но дуже сумнїваю ся, чи угро-руська Церков — независима, котру будують угорські сьвященники, під покровом борби проти буллї, а в сути річи проти Владики, устоїть ся?

Гризете ся Паноньку буллею. От справдї ,,не мала баба клопоту, купила собі порося". Так і Ви клопо-

(Продовжене на стор. 7-ій).

Даром дамо кождому

великий руско-анґлїйський Тлумач

під дуже легким условєм:

хто пішле через нашу Руську Компанїю:

„Ruthenian Exchange Co."

до краю не менче як 100 корон на раз або купить шифкарту у нас — дістане даром Руско-Анґлїйський Тлумач.

Памятайте, що условя легкі і нїчо Вас не коштують. Если Вам треба післати гроші до краю, Ви їх мусите через когось післати, если Вам треба шифкарти, Ви її мусите у когось купити. Чомуж би Ви мали куповати шифкарту і посилати гроші через чужих — а не через своїх людий? Руська компанія „Ruthenian Exchange Co." містить ся в редакції „Свободи", і дає половину доходу до каси Р. Народного Союза, має кавцію 15.000 і єсть під контролею стейту. Посилає гроші по цїнах уміркованих, спродає шифкарти на всї лїнії, помагає в клопотах приїзджаючим емігрантам, коли не могуть дістатись з „Касельгарди", опікує ся щиро переїзджаючими до краю, в Ню-Йорку, де кождий необзнакомлений стрічає ся з трудностями і легко попадає в розличні клопоти.

Тому Русини: чомужби Ви не мали підпирати Руську Компанію, а тим самим самих себе? Если удаєте ся до нас о поміч — отже також помагайте і нам.

Ми певні, що если звернете ся до нас, будете вдоволені так, як ті всї що до тепер до нас удавались, та не тілько Ви самі будете пересилати гроші і куповати шифкарти у нас, але і всїх Ваших знакомих будете до сего наклоювати.

Руско Анґлїйський Тлумач се нова прегарна книжка, пожиточна для кождого Русина в Америцї, обіймає 254 сторін друку. На пересилку книжки присилайте 6 цт. стемплями почтовими.

Хто next? Сей дарунок важний до 1-го Сїчня 1910 р.

Адресуйте:

Ruthenian Exchange Co.

184 Hudson St., New York, N. Y.

СЛИ ХОЧЕТЕ

написати лист анґлїйский або щонебудь перевести на анґлїйску мову, удайтесь до мене, а я зроблю Вам перевід скоро і точно.

JNO. J. ARDAN,

Penrith, Va., Cumberland Co.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SWOBODA"

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
184 Hudson., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,
manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

виходить для руського народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців $2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати газету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листї, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order то є карточку, котру дістанете від почтара або аґента на експресовім офисї, пішліть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
„SVOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телєфон 7074 Spring.

До відома інтересованим.

„Просьвіта" розіслала між Вас, Родимці відозву з деклярациями. Та ось виринув закид, що того рода деклярацію годї підписувати, коли не знає ся ясно ні прав ні членських з'обовязань товариства.

Ось Вам на те оправданє і поясненє:

По заснованю „Просьвіти" ще 15-го вересня, мало хто про ню і згадав до нині. Чисто по рутенськи! Та шкода такого дїла, щоби заснїтилось... Тому нас двох-трох відважило ся і загадало сю росчину бодай як-так упечи. І длятого вислали ми до Вас, Родимці, дотичну відозву.

Чи однак нас двох-трох могло рядитись самовільно в такій загальній справі? Чи могли ми самі назначати які місячні вкладки, які права, обовязки і т. п.? Ні! Се до Вас всїх належить!... Ми Вас Родимці просимо тілько в члени „Просьвіти", поки-що тілько на те, щоби знати, кілько зголосить ся щирих і чи буде з ким тай для кого бодай що-то зачинати.

Опісля скличемо першу Конвенцію або бодай хоть засїданє Виділу, а там упорядкуємо всї точки тикаючі ся нашої „Просьвіти". А отту[illegible] скажемо тілько:

Не соток, а яких 5 к. мі-сячно запотребує від Вас „Просьвіта"; тай з тих половину відложить на Ваш місцевий фонд, а другу половину оберне на загальні потреби... Впрочім як ухвалите, таке і послужить Вам; а хто не згодить ся на ті ухвали, тому свобідна воля з нашої „Просьвіти" коли-небудь вицофати ся.

Ще одно:

Поодинокі особи, котрі хотїли-би получити які тикети „Просьвіти", зволять ласкаво, рівночасно зі замовленєм прислати (через монї-ордер, або в реджістрованім листї) дотичну квоту, а то тому, щоби заощадити писанини і непотрібних почтових оплат.

Парохіяльним громадам і Братствам вишле ся такі тикети і на саме тількн замовленє від дотичного Уряду.

Філядельфія, Па., 26-го Падол. 1909.

За Виділ

Предсїдатель *С. С. Ортинський, Епископ.* Секретар *Дм Андрейко,*

З Джерзи Сіті, Н. Дж.

Горнїть ся до просьвіти, беріть ся до науки! — сей клич Преосьвященого нашого Владики і щирійших прихильників народу залунав широко і далеко по американській Руси-Україні. За сим голосом пійшла між першими і громада Русинів в Джерзи Сіті, розуміється тая, що по відлученю ся побаламучених царославною дурійкою москвофілів, остала як здорове зерно при гр. католицькій Церкві сьв. ап. Петра і Павла, що красуєсь величаво на розї улиць Green і Sussex. Приналежний до сеї церкви „Молодечий Клюб поступовий" взяв ся перший до дїла в тім напрямі. За старанєм і грішми членів сего Клюбу отворено на днях в Джерзи Сіті школу для неграмотних і українську бібліотеку. Сю важну подію обходила Русь Джерзи-сітська урочисто Вечерницями дня 21 с. м.

На Вечерниці зібрало ся чимале число Русинів місцевих і по трохи гостий із Ню-Йорку.

Коли присутні заняли свої місця на кріслах, тогди виступив на естраду предсїдатель Клюбу Поступового п. Стефан Міляновнч і в гарно обдуманій промові привитав зібраних гостий та пояснивши значінє бібліотеки заявив, що з хвилею сих Вечерниць отвирає бібліотеку і віддає її до ужитку не лиш самих членів Клюбу, але і всего загалу. Промову п. Міляновича принято гучними оплесками.

По промові зачали ся продукції хору місцевої „Української Музи" і деклямації. Хор під проводом свого дириґента п. Андрея Ґели вивязав ся зі своєї задачі знаменито. Пісні лили ся мов срібло, викликуючи в серцях слухачів дивні чувства, завертаючи їх гадкою в далекий край рідний, де рідна хата, рідна стріха, де рідна пісня гомонить... Вершок одушевленя викликав сьпів шкільних дїтий: „Молитва за Русь-Україну". Ся пісня так гарна і будуюча, що її сьміло можнаби сьпівати всюди по церквах а то тим більше, щоби усунути і відкинути від „Українства" замість безбожности, який хотїлиб нам прищіпити наші вороги нїби для сего, що між Українцями трафляють ся такі одиниці, котрі хотїлиб будувати Україну без Бога і Церкви. Нїт любчики, ми не без Бога, але лишень з Богом і через Бога і Єго сьвяту Церков сподіємо ся відбудувати колись нашу любу Русь-Україну. Ми всї щирі Українці уповаємо не на самі наші сили, але кличем з надією: Боже, Русь-Україну спаси! Видно що публика так зрозуміла сю пісню, бо одушевленє і оплески не уставали через довгий-довгий час.

З деклямацій найгарнїйше випала деклямація „Гамалїя"; п. Мих. Микитишин віддав сей стих з повним зрозумінєм і артизмом модулюючи уміло свій гарний голос.

Бурю сьміху викликала деклямація „Варена сокира", яку віддеклямував дуже удачно п. В. Цаповський. Не менче добре випали і дві другі деклямації п. Івана Павчака „Люби" і п. Мих. Сидора мол. „Вбили".

Осередком вечерниць був відчит п. Ст. Костїва „Огляд Історії Руси-України від Х. до XIX-го віка". Сей відчит націхований ясностію і легкостію стилю постараємо ся подати дослівно в слїдуючих числах Свободи.

Місцевий парох о. Улицкий і п. М. Сидор ст. взивали своїх промовах до витревалости в піднятій роботї просьвітній, до взаїмної згоди і любови в громадї, до користуваня ся книжками бібліотеки і до вписуваня ся до школи неграмотних.

Серед сьпіву „Ще не вмерла Україна" і „Не пора, не пора Москалеви й Ляхови служить" розходили ся учасники Вечерниць з вдоволенєм і видною радостю на лици.

Справдї радуватись треба з подібних прояз житя народу в Америці і бажати, щоби так всюди по других плейзах в Америці закладались чим скорше школи для неграмотних, бібліотеки і читальнї. Школу для неграмотних буде провадити в Джерзи Сіті п. Мих. Микитишин при помочи місцевого пароха о. Улицького а наука буде відбуватись вечерами три рази в тиждень. Зараз по вечерницях вписало ся до сеї школи значне число. Перший курс буде тревати від 2 грудня с. р. до 30-го марта 1910.

Честь Українцям Джерзи-сітським, честь Руському Молодечому Клюбови Поступовому!

Гість.

Накипілий горнець.

(Причинок до історії церкви сьв. Володимира і Ольги у Вінніпегу).

До нїчого не мішав ся і „працював" щоби поставити на ноги церков сьв. Володимира і Ольги.

Постарав ся — вводячи в блуд своєю демонською облесностю — затягнути довг на виплачені лоти і „побудував" парохіяльну школу і резиденцію для сьвященика — себто для себе. А люди слухали і на всьо приставали

Довгу наробило ся по уха і тепер власне коли найприкрійший час, о. Гумецький покидає парохію звиняючись тим, що хорий, а зараз другої неділї йде і так само як Данильчук і Ярема цїлує пяти Арсенїєви і каже, що всї вінчаня (слюби), хрещеня, і т. д. і т. д. ним доконані в тій церкві суть неважні.

Парохіяни церкви сьв. Волод. і Ольги зібравшись біля православної (красше чорно-царославної) церкви кричали: „Запроданець, кацап, підлий москвофіл" і т. п.

Показалось отже, що накипілий горнець, чим накипить, таким і останеть ся.

Вдавав (він, Гум.) смирного, поправленого і люди йому повірили, і він їх за те довірє ошукав — ошукав підло, так як на москвофіла пристало.

Се наглядно нас учить, як мати ся на осторозї з такими накипілими горшками, як особа Гумецького. Треба раз на все затямити собі, що коли людина стане зрадником свого рідного народу, такою вона остане ся до кінця.

Попередних років можна було побачити на шпальтах „Свободи" богато а богато писаня про подвиги о. батюшки Гумецького та колиб всї ті статї тепер перепов, вони би так само були вартісними як тодї.

Архиманд. Арсенїй хитро бере ся до своєї чорносотенної роботи. Збирає попів деяких попаде, щоби таким способом стати епископом і захопити в свої руки цїлу Канаду. Довідуємо ся з достовірних жерел, що тепер є царославних попів до десяти осіб, самих добірних доморослих зрадників.

Та нїм нарід на Арсенієвій компанії пізнаєть ся — втратить богато.

„Втратить, бо колишні „щирі" Українці стають Арсенієви помічниками.

Поживемо та побачимо....

Щовбик.

Ювилей в Йонкерс, Н. Й.

В день сьв. Архистратига Михаіла, 21-го листопада с. р. обходила йонкерська гр. кат. руська церква (галицька) попри свого Патрона також і десятьлїтний ювилей свого істнованя. В сім великім празнику зволив ласкаво взяти участь Преосьв. наш Владика С. С. Ортинський. Тому, що се торжество випало дуже красно і величаво, годить ся подати його опис до відома ширшого нашого загалу.

Преосьв. Владика прибув до Йонкерс в суботу о год. 4-ій сполудня. Вечером сего дня о год. 7-ій розпочалась в церкві велика Вечірня з Литією. В супроводї процесії, шпалїром, який утворили місцеві товариства і дївчатка в білих суконках від приходського дому аж до церковних дверей, увійшов Владика у храм Божий. Старші держали запалене сьвітло в руках, а дївчатка сипали зїлє під ноги Владиці. У дверех-же церкви привитав Владику теплими словами місцевий парох, о. Д. Добротвор, вручаючи Єму ключі від церкви. — До Вечірнї стануло трьох сьвящеників, а се оо. Н. Підгорецький, А. Улицкий і В. Мірошай; Литію служив сам Преосьвященний при асистенції згаданих сьвящеників. При кінци вечірнї проповідав Владика близько годину о обовязку чоловіка — служити Г. Богу; потім благословив вірних Найсьв. Дарами, а вкінци було мировані.

На другий день в неділю о год. 10-ій в супроводї процесії і шпалїром, як і минулого дня, прийшов до церкви Владика на Соборну Службу Божу. При сьв. Литургії діяконували оо. Добротвор і Улицкий. Проповідав сам Владика і як всї так і ся Єго проповідь була пречудна так змістом як і вимовою. За предмет до проповіди служило недільне евангеліє, Притча о милосернім Самарянинї, яку Владика пристосував до католицької церкви. „Як той Самарянин змилосердив ся над раненим від розбійників подорожним і заопікував ся ним, так само і сьв. вселенська церков милосердить ся над раненими душевно людьми, себ-то єретиками і приймає їх назад до себе, коли вони лише хочуть із своїх душевних ран виздоровіти — отсе провідна гадка проповіди. Ся проповідь тревала звиш годину, а нарід слухав її так уважно, що, буквально, колиб мушка була в церкві забренїла, то було-б її чути. І апелював Владика до розуму присутних, узасаднюючи правдивість одної вселенської Церкви, котрої видимою головою є Папа римський і промовляв до сердець так нїжно, що, здаєть ся, не було в церкві такої людини, в якої очах не заблисливб горячі слези. Відтак знов благословив Владика Найсв. Дарами, а вкінци вносив многолїтствіє Папі, всему гр. кат. клиру та всїм ктиторам і добродїтелям Йонкерської церкви; місцевий-же сьвященик вніс многая лїта Владиці.

По обіді о год. 4-ій удїляв Преосьвящений авдієнцій, а о год. 5-тій був на мітингу дїточих братств в парафіяльній гали.

О год. 7-ій вечером був в церкві Параклис, на котрім знов проповідав Владика, пращаючись з вірними. — На другий день по полудни виїхав Преосьв. з Йонкерс.

* * *

Се торжество останеть ся певно на довго милим спомином у серцях йонкерських Русинів, котрі із своєї сторони нїчого не занедбали, щоб се торжество відбуло ся як найвеличавійше.

Всї місцеві американські часописи помістили на другий день широкі звіти що до сего торжества (деякі додали портрет Владики!), висказуючись вельми похвально так про саме торжество як і про нашого Преосьв. Владику...

Не менше похвально висловлялись згадані часописи і про місцевого пароха, о. Д. Добротвора. Одна часопись пише прим. так:

„о. Добротвор с ревним парохом церкви. Єго праця приносить благородні наслїдки між народом, котрий він виховує на добрих і честних горожан". Ну, честь, кому честь!

Годить ся, ще зазначити, що місцевий італїйський сьвященик, о. Ф. Кокоца, знайшов відай велике уподобанє в нашім Преосьв-нім, бо через цїлу неділю не відступав від нашого Владики ані на крок. Причина сему була мабуть ся, що Преосьв. Сотер говорить прекрасно по італїйськи.

Наконець, честь і слава Вам, панове йонкерські Русини! Дай Боже, щоб Ви все держали ся так разом як доси, щоб між Вами завсїгди була любов, мир і згода, щоб Ви все стояли непорушно при своїй церкві і народности, щоб Ваша громада росла і змагалась, причиняючись до хвали Бога і до чести руського імени на земли американській.

Участник.

НОВИНКИ.

КАЛЄНДАР.

Грудень.

2	Ч	Авдія
3	П	Григорія, Анат.
4	С	Введ. Пр. Б.
5	Н	27. Филимона
6	П	Григорія еп.
7	В	Катери вм.
8	С	Клпментія п.

— 200-лїтні роковини смерти сьв. Димитрія Ростовського обходила 10 (н. ст.) м. м. царославна церква в Росії. Російський сьвятий, еп. Димитрій походив з українського козацького роду. Родив ся він 1651 р. в місточку Макарові 50 верств від Київа. Батько його був козацьким сотником. Свого сина відав на науку до Могилянської академії, в якій тоді ректором був Іоаникій Галятовський. Молодий Данило Туптало (так називав ся сьв. Димитрій до вступленя в монастир) постриг ся в черцї маючи лїт 17 і як здібний та робучий чоловік скоро здобув собі славу і признанє у сучасних. 26 лїт працював він над біографіями сьвятих. В 1700 р. велїв його цар Петро висьвятити на сибірського митрополита. Колиж Димитрій захорував з го

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ря від такого призначеня, призначив його цар на митрополита в Ростов. Там він на власний кошт заложив духовну школу й театр. спровадивши з України много учителів. До школи принимав селянських дітий на рівні з шляхотськими! Помер у великій біді. До труни велів собі вложити автографи своїх творів. Кромі „четьих Миней" написав іще „Руно орошенное" (опис чудес Богородиці), „Зерцало православнаго исповѣданія вѣры". „Лѣтопись" (сьв. історія), богато всяких побожних порад, „Діярій" (дневник писаний латинською, українською і польською мовами) і шість драм, з яких видруковано тільки одну. — 10 н. ст. падолиста обходжено в київській духовній академії торжественно день смерти сьв. Димитрія. Професор Маніїн розібрав один з останних творів еп. Димитрія і вказав на те, що він перший відніс ся критично до деяких церковних легенд. Про характерність еп. Димитрія свідчить факт, що він отверто виступав проти царя Петра І. за його жорстокість та за його укази, що суперечили церковним установам.

— Западаюче ся місто. Під містом Інновроцлав в російський Польщи почала земля западати ся, наслідком вимуленя водою верстов соли. Мури костела і кількох домів сильно потріскали так, що заборонено там людям заходити.

— Українська мова в школах в Росії. З Петербурга доносять: Думська комісія для справ народної просьвіти рішила, що в місцевостях з „инородческим" населенєм має бути заведена наука рідної мови учеників. Київський посол, проф. Ів. Лучицький в дискусії горячо заступав ся за допущенєм до шкільної науки української мови.

— Найбільше уживана мова. Загально думають, що найбільше людий на сьвіті говорить анґлійською мовою. Професор Адлєр робив в тім напрямі подрібні студії і викрив, що сей погляд зовсім невірний. По його думці найбільше людий на земли говорить по хінськи, бо сею мовою користують ся не менше як 300 міліонів осіб. Опісля іде мова індийська, котрою говорить 263 міліонів, і аж на третім місци стоїть мова анґлійська, що є розговірною мовою 116 міліонів мешканців землі.

— Памятник Марка Каганця, проколеного жандармським баґнетом підчас соймових виборів в лютім 1908 р., відкрито в неділю 7. м. м. на його могилі в Коропці, при великім здвизі народу.

— Пригода з бальоном. Оноді в ночи прилетів з Неаполя до Риму військовий бальон і мав спустити ся на землю. Очевидно, що зараз збігло ся богато цікавих і обступили то місце, де бальон мав осісти. Поручник інжінєрії Робетті став розгоняти видців і необережно дістав ся під шрубу (пропеллєр), яка зранила єго так тяжко, що в дорозі до шпиталя помер. Крила шруби також поломали ся.

— З москвофільського багна. Наші галицькі москвофіли з партії Дудикевича, якому друзья доказують ріжні нечесні „сдѣлки", з'їхали ся дня 1 м. м. на „народный съѣздъ" до Львова. Тут поклонники Дудикевича висловили йому своє повне довірє, а тих москвофільських послів, що в „Галичанині" протестували проти сього з'їзду, викинули з партії і візвали зложити посольські мандати. Посли з партії „Галичанина": Король, Глібовицький, Давидяк, Ганчаковський, Криницький, Крисоватий, Курилович і Трач, які не хочуть іти під нову команду, заснували собі осібну партію. І так маємо тепер у Галичині два москвофільські чорносотенні „народи". Нехай гризуть ся чорносотенці між собою, то скорше загризуть ся і зникне сей черв, що нищить орґанізм нашого народу.

— Осип Марків, стовп галицького москвофільського руху, видавець чорносотенних газет „Галичанина" і „Русского Слова", помер дня 10 м. м. у Львові, в 60 році житя.

— З'орґанізовані друкарняні складачі української, росийської і польської народности в справі порішеня питаня про заложенє юній запрошують усіх інтересованих на неділю, 5-го с. м. в Cassino Hall, 805 E. 4-th st., N. Y. City о 2-ій год. по пол.

— Боротьба з алькоголізмом в Росії. В першій половині січня відбуде ся в Петербурзі всеросийський з'їзд в справі боротьби з піяньством, сполучений з виставою. На виставі будуть уладжені такі віддїли: 1. Статистичний. 2. Вплив алькогольних напитків на орґанізм. 3. Причини алькоголізму народних мас і способи боротьби з піянством. 4. Технічний віддїл; техніка виробу спіритусових напитків, їх прикмети, хемічна аналіза; технічне примінене спіритусу. 5. Напитки безалькогольні або з малим його процентом. 6. Алькогольна література. Виставою займаєть ся думський посол М. Челишев. Між иншими славний письменник Толстой бере участь у виставі, надіславши чимало противалькогольних видань а також інтересний проєкт етикети для бутильок з вином. Радить він завести таку етикету: „Вино — отруя, шкідлива і для душі і для тїла, тому гріх і самому пити вино, і других угощувати ним, а ще більший гріх виробляти сю отрую і нею торгувати"

— Реформа григоріянського (нового стилю) календаря. В програмі міжнародного конґресу торговельних палат, що відбудеть ся небавом в Льондонї, находить ся також справа реформи григоріянського календаря. До торговельно-промислових орґанїзацій розіслано проєкт нового числення часу, виладжений секретарем торговельно-промислової палати міста Галєрма, Клєрком. Предкладає він такий календар: Кождий рік має 52 тижні і 1 день, именно день нового року, котрий не буде мати ні числа, ні назви. Рік поділений на 4 квартали, з котрих перші два місяці мали би по 30, а треті по 31 днів, причім 31-ші числа припадають на неділї. Дні тижнів будуть таким чином зовсім подібні в кварталах. І так першого січня, цьвітня, липня і жовтня припадати-ме в понеділок, першого лютого, мая, серпня і падолиста ві второк і т. п. Додаткові дни в роках переступних також не можуть мати ні числа ні назви і будуть визначені між 31. червня а 1. липня.

ХТО не має а хоче дістати банкові папери до пересилання гроший до краю, нехай сейчас пише на адресу:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson St., New York.

TRAUGER, PA. бр. сьв. П. і П. від. 32 подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 5. грудня с. м. Вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари.

П. Єленьовський секр.

MAHANOY CITY, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 222 подає до прилюдної відомости, що річний мітинґ відбуде ся 12-го грудня с. р. Нових членів буде принимати ся без вступного. Неявивший ся урядник заплатить 1 дол. карп.

Н. Ормянчук пр.,
Ю. Дурила кас.,
Я. Семенюк скр.

MONESSEN, PA. бр. сьв. Ів. Хр. від. 62 подає до відомости, що дня 12. грудня відбуде ся річний мітинґ. Початок о пів до другої по полудню в гали читальняній. Справозданє касове і вибір нового уряду. Кождий член безуслівно мусить явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разї зістане виключений з Брацтва і Р. Н. Союза. Неявивший ся член на сей мітинґ платить одного доляра кари а урядник 2 дол. Буде принимати ся нових членів до брацтва без вступного, а до Союза після статутів.

Стеф. Цимбала предс.,
Фр. Янковский кас.,
Ілько Кудлик секр.

HAZLETON, PA.

Отсим даємо до відомости що Перші Загальні Збори, Читальчі „Просьвіти", відбудуть ся дня 16-го Януара (лат.) о год. 6-ій вечером під ч. дому 196 cor. S Pine & Noble Ct. Hazleton, Pa. На ті збори запрошуємо сердечно усїх Газлетонських так із околиці Русинів.

Теодор Поливка предс.,
О. Шараварко секр. 47—

ПРЕДСТАВЛЕНЄ.

На дохід гр. кат. церкви Пр. Д. Марії в McKees Rocks, Pa.

ГОСТИНА
СЬВ. НИКОЛАЯ.

відбуде ся в день празника сьв. О. Николая, 19. Грудня о год. 7½ вечером в Turner Hall.

По представленю Вигравка золотого годинника.

Вступ від особи 40 і 25 цт.

Просимо всіх Русинів о численну участь.

Комітет.

ТОВАРИШКИ ЖИТЯ

Українки, в віці від 20 до 28 лїт пошукує 30 літн. украін., майнер маючий 3.00 денного зарібку, з маєтком 1000 дол. 5 лотів у Вінніпеґу. Зголошеня враз з фотоґрафією до

John Puna
Box 476
47-50 Nanaimo, B. C. Can.

ДЕ Є

Юрій Кула, родом з Раранчи, Буковина. Має перебувати десь в Ню Йорку. Хтоб про него що знав або він сам, нехай зголосить ся до:

Anthony Dutkowsky,
Belleville P. O. Point Anne
Ont. Canada.

ДЕ Є

Єфрона Масира, родом з Угрина, почта Лабова, повіт Н. Санч. Галичина. Має 17 лїт, до Америки прийшла перед трьома місяцями та замешкала в Пассайку Н. Дж. на другій улици. Вже місяць минає, як рано пішла до роботи в циґаровню (було се 21-го жовтня) і від того часу пропала. Хто-б про ню що знав нехай повідомить:

Paul Taras,
187 3-th Str., Passaic, N. J.

ДЕШЕВІ КНИЖКИ ДЛЯ РУСИНІВ.

хто замовить за 1.00 дол. книжок, дістане пачку краєвого тютюну даром. Пришліть 2 центову марку на присилку цінника.

John Iwanyc,
157 Middle Ave.,
47-49 Garfield, N. J.

ДОБРА НАГОДА

На продаж два льоти близько Ню Йорку. Цїна 1.600 дол. Готівки потреба 600 дол. Інтересовані зволять написати на адресу властителя:

Peter V. Tkacz,
353 E. 72-th str.,
New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ

брошки з портретом Мир. Січинського. Дві за 25 цнт. Грошї посилати М. О. до:

Dmytro Pylypiuk,
129 North 6-th str.
Brandon, Man. Can.

ДЯКО-УЧИТЕЛЬ

знаючий провадити школу дїтей, хор і розуміючий ся на дяківстві пошукує місця. Обійме посаду від нового року. Ласкаві зголошеня просить ся слати на адресу:

Peter Kiryluk,
439 N. 6-th str., Scranton, Pa.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬ СЯ!

Гарні папери листові з повіншованєм Сьвят до родини в Старім краю, друковані двома фарбами

12 штук 25 центів

6 Посткарток призначених на Рождество, Новий Рік і Богоявленє - - 25 цнт.

Дістати можна, за попереднім надісланєм гроший, у

Ruthenian Book Store,
439 N. 6th Ave.,
SCRANTON, PA.

Руський лїкар зі старого краю
ДР. М ВИСОЦКИЙ.
Спеціяліст в мужеських, жіночих і дїточих недугах.

Години урядові: 8—9 рано, 1—2 по пол., 6—8 з вечера.

Office 142 Ferry Str.,
2 NEWARK, N. J.
ГОВОРИТЬ ПО РУСЬКИ!

Всї руські Календарі
на р к 1910.

До кождого даємо гарну памятку. Аґентів потреба по плейзах, добрий заробок. 47

Knyharnia Nowostyj
Box 21, S. Pittsburg, Pa.

Такого єще не бувало!
небавом вийде з друку
Календар-Провідник
на рік 1910
після нового стилю
Цїна в гарній оправї 35 цнт.
Аґентам і книгарням опуст.
Замовляйте завчасу!

Eugene Hwczdyk
705 Mint Alley.
S. S. Pittsburg, Pa.

Россійсько-Американська Лїнія.
Одинока без пересїдання лїнія поміж Росєю а Америкою.

Почтові пароходи

Пароход „Бірма" — жовтня 2-го 1909.

Двошрубовий пароход „Россія" — листопада 6-го 1909.

Ті, що їдуть в кабінах суть увільнені від оглядин в Кестлґарден і висїдають вправі в порту, если они вістали оглянені через лїкарів і урядників на шифі.

Цїни умірковані.

За близшими інформациями звертати ся до:

A. Johnson & Co.,
Gen. Pass. Agent,
38. **27 Broadway,**
NEW YORK, N. Y.

Пізнїр на охоронну марку „Котвиця"!

*** ROSE'S IMPROVED ANTISEPTIC CATARRH JELLY ***

Guaranted by The Rose M'f'g. Co under the Food and Drugs Act, June 30, 1906 Serial No. 2514

Катар жолудка є часто взятий хибно за нетравленє.

ЗАРОДОК катаровий затроює носові переводи, входить до горла а опісля до жолудка, втягаючи за собою зародки, через що повстає слабість. Правильний рух здорового жолудка устає. Корм не може бути ні стравлений ні з'ужитий. Вместо усунути причину, лїкарі старають ся штучним способом привернути природне дїланє жолудка, а не старають ся усунути ті зародки, вигоїти діткнену часть або повздержати всї неправильности.— Розого Антісептичний Плин проти Катару є правдивим домашним лїком, зовсім відмінним своїм виробом від всїх других того рода лїків дотепер існуючих. — Є се сильний слизистий плин, привертаючий скоро силу і житевість. Кождого рода катар може бути вилїчений если уживає ся сего успокоюючого, гоючого средства.— 15.000.000 штук спродано а 50.000 аптикарів продає єго.

—— Немає в собі жадної кокаїни, ані ніяких шкідливих домішок. ——

Розого Антісептичний Плин проти Катару вбиває мікроби сейчас. Його дїланє на слезову оболону є антісептичне, а що складаєсь з многих гоючих складників, сповняє свою річ належно, недопускаючи до ширеня ся зарази, гоїть заражену часть і усуває катарове затруте. Природа робить решту. — Розого Антісептичний Плин проти Катару може бути також ужитий в слїдуючих слабостях, як: Укушене пчолою, овадом, попарене, вколене їдовитою ростиною, скалїчене барбером, здвигнене, попукане скіри, звихнене складів руки, попарене, відморожене, укушеня комарів, сїданє ся рук, тасємець (робаки), загнїтниця, всякі рани, попарене голови, чираки, опалене сонцем, ятреня (роплене), попукане губ. — Пішліть 2-центову почтову марку, а дістанете даром один кусок на пробу. Здивуєтесь і втїшитесь ним. Він усуне Вам сейчас катар носовий і заохотить Вас до дальшого уживаня його. Пишіть по него сейчас. — Цїна 25 центів за один пакетик.

ВИРОБЛЯЄ 43-
THE ROSE M'F'G. CO.
333 JAY STREET, BROOKLYN, N. Y.

Добру Роботу Дістає

лиш той, хто знає анґлійську мову.

Навчитись єї не трудно, треба лиш мати добрий

Тлумач

який можете дістати у мене

зовсїм даром.

По блисші інформації пишіть до:

Jno J. Ardan
Penrith, Va., Cumberland, Co.

Подаю отсим до відома ширшому загалови, що в моїй
Заграничній канцелярії адвокацкій
полагоджую всякі справи старокраєві так цивільні, карні як і військові і то: повномочія, контракти купна і продажи, заміни, даровизни, всякі спори о довжні квоти, спори фамілійні о узнанє вітцівства і аліментациї як також спори розводові. Продаю і купую майма в Краю. Увільненя від вправ і контролї як також замельдованє до асентерунку полагоджую в приписаній дорові урядовій.

Важне! Звертаю Вашу увагу, що я сам єсьм **правником австрійським** а понадто віддав'єм менаджерство моєї канцелярії **докторови прав і адвокатови краєвому.** Канцелярия моя отже є хиба одиноко **компетентна** до перепровадженя всяких справ адвокацких в Старім Краю. Есть се дуже важне для всїх тих, що мають до полагоджения справи правні в Ст. Краю, бо суть тут преїжні т. зв. „бюра адвокацкі" але правдивого адвоката не знайдете там в певностию.

Для вигоди місцевих і доокресних Русинів канцелярия моя **отверта щоденно до год. 9-ої в вечер.** По занятю прийдїть до мене, а знайдете дійсно пораду і поміч правну. Приходїть отже або пишіть на адресу:

Emanuel Teodorowicz,
FOREIGN LAW OFFICE -8
150 E. 7th Street. NEW YORK. N. Y.

Добрі Фарми в стейтї Ню Йорк.

МОЖНА КУПИТИ ТАНО НА СПЛАТУ РАТАМИ З БУДИНКАМИ І ЗАСЇВОМ, В ЧАСТИ ПОЛОЖЕНІЙ БЛИЗЬКО ТОРГОВИЦЬ, ЗЕЛІЗНИЦЬ, ШКІЛ І ЦЕРКВЕЙ.

Бюро Рільництва стейту New York поможе безплатно руським господарям еміґрантам сполучитись з рільництвом стейту New York і улькокус купуючих фарми, арендуючих або робітників. 45-48

По дальші інформації приходїть або пишіть на адресу:

Commissioner of Agriculture
23 Park Row - - - - - New York City.

Дарунок на Сьвята.

Сей гарний годинник, загально знаний в своєї досконалости, найлїпшої конструкції, з ґарантією на 5 лїт, з написом „Памятка з Америки" дістане наш кождий кустумер зовсїм даром.

Ми рішили зробити небувалу сю оферту, щ б розповсюднити наш тютюн „Москва" знаний з доброти і нешкідливости по найглухших закутках Америки. Хто схоче нам помочи, дістане 100 пачок тютюну вартости 15 дол. тїлько за 6.00 дол., так, що кожний за свій труд заробить 9.00 дол. Кромі зарібку **кождий дістане в дарунку цїлком даром отсю годинку.**

Кождий зровуміє, що ми не хочемо заробити а лиш заохотити підприємчивих до продажи того тютюну, без якого ніхто, хто його раз спробує, не може обійти ся.

Невдоволеним сейчас звертаємо гроші.

Ся оферта є важна лишень на сьвяточний час, отже хто хоче з нєї скористати, нехай сейчас пришле 50 цнт. а по оглянени усього на експресовім офісї доплатить решту, 5.50 та забере тютюн та годинник.

Сумївати і боити ся не повинен ніхто, повнак наша фірма не належить до тих, що хвилево оголошують ся по часописях. Хто читав часописи, сей знає, що вона існує пяру лїт, бизнес веде совісно і все виконує то, що обіцює. Колиб так не було, бизнес не мігби так довго існувати.

Russian Tobacco Company, 132 Nassau Str., Dept. 8, New York City

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.
Іх Преосьвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балоґ,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Ґут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Паршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чеґін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій 391 Maple Ave. Kingston, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Антін Цурковський 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний орґанізатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str., Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз" — Принимая членів до 45 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1000.00.
В разі смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.
В разі утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Єсли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що всі гро[illegible] і нале[illegible] до к[illegible] Р. Н. Союза, посилає ся так: на money order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний Секрета опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Посмертні вісти

Гохман Францішок, ч. Р. Н. С. від. 53 Pittsburg, Pa. помер 25. жовтня с. р. Небіщик походив з Росії, села Скузава пов. Рипінь.

Габор Михайло член Р. Н. С. від. 208. Kingston, Pa. помер 31. жовтня с. р. Небіщик походив з Галичини, села Устє, пов. Горлиці.

Савіцкий Николай, ч. Р. Н. С. від. 203. Brooklyn, N. Y. помер 7. падол. с. р. Небіщик походив з Галичини, села Мости вел., пов. Жовква.

Боївка Гриць член Р. Н. С. від. 222. Mahanoy City, Pa. помер 5. пад. с. р. Небіщик походив з Галичини, села Команча, пов. Сянок.

Мощар Доміна, жена Миколая, члена Р. Н. С. від. 42 Passaic, N. J. померла 4 пад. с. р.

Дзюба Катерина жена Юрія члена Р. Н. С. від. 58 Ramey, Pa. померла 15. жовтня с.р.

Галушка Катерина, ж. Івана члена Р. Н. С. від. 133. Newark, N. J. померла 5 пад. с.р.

Свистович Василь чл. Р. Н. С. від. 46. Plymouth, Pa. помер 4. пад. с. р. Небіщик походив з Галичини, села Борова Гора, пов. Чешанів.

Вічная память.

Ч. 1121 КВІТ $905.00
на девять сот пять долярів, котрі п. Катерина Кущак отримала як посмертну запомогу по мужу Олексі з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Buffalo N. Y. 14. Нов. 1909
Катерина Кущак.
Сьвідки:
Ю. Лигловий,
Мих. Блакіта,
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 127.
Н. Пришлівский предс.,
І. Бурштиньский секр.

Ч. 1122. КВІТ $95.00
на девятьдесять пять долярів, котрі місц. уряд отримав за похор кошта з посмертної запомоги по Олексі Кущак з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Buffalo N. Y. 14. Нов. 1909.
Миколай Грицик.
Сьвідки:
Ю. Лигловий,
Мих. Блакіта.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 127.
Н. Пришлівский предс.,
І. Бурштиньский секр.

Рух в відділах Р. Н. Союза.

ELIZABETHPORT, N. J. бр. сьв. Арх. Мих. від. 142 подає до загального відома, що в місяцях падолисті і грудню буде принимати ся нових членів до братства без вступного.
С. Байтал секр.

SCRANTON, PA. бр. сьв. Вас. Вел. від. 229 подає до відома, що річний мітинґ відбуде ся 19-го с. м. в гали під церквою сьв. Володимира на 7-ій вул. Кождий член мусить явити ся і вірівнати свої довги, бо в противнім разі зістане виключений з бр. і Р. Н. Союза. Справозданє касове і вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари.
Б. Дзьобко секр.

HAZLETON, PA. сестрицтво Покрови Пр. Бог. від. 216 подає до відома, що річний мітинґ відбуде ся 12-го с. м. Вибір нового уряду. Неявивша ся заплатить кару після статутів.
А. Семанчак секр.

PITTSFIELD, MASS. бр. сьв. Дим. від. 150 подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 5. Грудня Початок о год. 1.30 по пол. Справозданє касове і вибір нового уряду. В місяцях Грудню і Січню буде принимати ся нових членів до брат. без вступного а до Р. Н. Союза після статута. Член не явивший ся на мітинґ заплатить 25 цнт. а урядник 50 цнт. кари.
Ілько Яремий секр.

MINNEAPOLIS, MINN. бр. сьв. Богородиці, від. 194 подає до відомости, що дня 12 Грудня відбуде ся річний мітинґ. Початок о 1 год. по пол. в гали церковній сьв. Ів. Хрест. на 3. str в Minneapolis. Справозданє касове і вибір нового уряду. Кождий член безуслівно мусить явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з бр. і Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари.
Т. Шеремета предс.,
Ст. Мислицкий секр.

HAZLETON, PA. бр. сьв. Ар. Михаїла, від. 85 подає до відомости, що дня 12-го Грудня відбуде ся річне засіданє. Початок о 2-ій год. по пол. в гали під церквою на No 6. Справозданє касове і вибір нового уряду. Кождий член безуслівно мусить ся явити і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з братства і Р. Н. Союза. Неявивший ся член на річне засіданє заплатить 50 цт., а урядник 1 дол. кари.
Клим. Кравчук секр.

SWOYERS, PA., бр. сьв. Ар. Михаїла, від. 197 подає до відомости що річний мітинґ відбуде ся дня 19. грудня. Початок о другій годині по пол. під церкв. сьв. О. Николая в Своєрс, Па. 1) Справозданє касове, 2) вибір нового уряду. Кождий член має явити ся і вирівнат исвої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з братства і Р. Н. Союза. Неявивший ся член на річний мітинґ заплатить 50 ц., а урядник доляра кари.
Лесько Лазар предс.,
Андр. Лужецкий секр.
Яцко Квачан кас.

BELLE VALLEY, O. бр. сьв. О. Николая, від. 224 подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 12. Децембра, в гали Николи Гадик. Взиває ся всіх братів, щоби явили ся на тім мітинґу і вирівнали свої довги. Вибір нового уряду на рік 1910. Котрий член не явить ся і не вирівнає свого довгу, буде суспендований з братства із Р. Н. Союза. Котрий не явить ся на мітинґ, заплатить 50 ц. а урядник 1 дол. кари.
М. Сорока предс.,
М. Ворона секр.

McKEES ROCKS, PA. бр. сьв. Димитрія, від. 91 подає до загальної відомости що дня 12. грудня сего року відбуде ся річний мітинґ. Початок точно о год. 3-ій по пол. Справозданє доходів за цілих 11 місяців і вибір нового уряду на рік 1910. Кождий член безуслівно мусить явити ся і вирівнати всі свої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з Р. Н. Союза і братства. Член неявивший ся на мітинґ заплатить кари 1дол. а урядник 2 дол.
Т. Сушинський предс.,
А. Каня кас.,
Е. Бодак секр.

CHISHOLM, MINN. бр. сьв. О. Николая, від. 37 подає до загального відома, що 12-го с. м. відбуде ся річний мітинґ. Справозданє касове і вибір нового уряду. Член неявивший ся заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари. Нових членів буде принимати ся без вступного.
І. Лазоришак секр.

N. S. PITTSBURG, PA брат. „Лицарів Сьв. Георгія" від 250 повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинґ відбуде ся дня 12-го Децембра. Початок о год. 2-ій по полудни. Справозданє касове і вибір уряду. Взиває ся всіх членів довгуючих, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані на три місяці з братства і з Р. Н. Союза. Безуслівно кождий член не явивший ся на той мітинґ заплатить 50 ц. а урядник доляра кари.
С. Мацїйовський предс.,
П. Франчак кас.,
Д. Мацїйовський секр.

SCOTTDALE PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 36 подає до відомости, що дня 19 Децем. 1909 р. відбуде ся річний мітинґ. Вибір нового уряду. Буде принимати ся нових членів. Кождий член, котрий довгує має свій довг вирівнати, та кождий член має явити ся. Неявивший ся член на той мітинґ заплатить 25 ц. а урядник 50 цт. кари.
Мик. Зорило предс.,
Іван Корба секр.
Іван Бибель кас.

MINERSVILLE, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 78 подає до загального відома, що 19-го грудня відбуде ся річний мітинґ в церковній гали точно о 1-ій год. по пол. Кождий член мусить явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з братства і Р. Н. Союза. Справозданє касове і вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари.
В. Крамар предс.,
А. Марцїнко кас.,
І. Вайда секр.

MAHANOY PLANE, PA. бр. сьв. Прор. Ілії від. 28 подає до прилюдної відомости, що 12-го грудня с. р. відбуде ся річний мітинґ в церковній гали. Справозданя і вибір нового уряду. Кождий член мусить явити ся і вирівнати всі свої залеглости. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари. Через місяці січень і лютий буде принимати ся нових членів до бр. від 16 до 25 літ без вступного а від 25 до 45 літ за половину вступного.
О. Муха предс.,
І. Стец кас.,
Ів. Пустельник секр.

DUNLO, PA. бр. сьв. П. і П. від. 61 подає до відома, що річний мітинґ відбуде ся 12-го грудня с. р. в церковній гали. Справозданя і вибір нового уряду. Кождий член має явити ся і вирівнати всі свої залеглости. Неявивший ся член заплатить 50 цт. кари.
Ів. Мигалик предс.,
А. Чінґелї секр.

TAYLOR, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 92. подає до загальної відомости, що буде принимати нових членів до брат. без вступного в місяцю Листопаді і Грудню. Мітинґи відбувають ся дня 21. Листопада і 19 Грудня в гали Jones Hale Grow st.
Й. Сенюк секр.

NORTHAMPTON, PA. подає ся до відомости всім членкиням Сестрицтва Непор. Зачатія Пр. Діви від. 252. Р. Н. Союза в Northampton, Pa., що після § 137 статута відбудуть ся вибори місцевого уряду на рік 1910 дня 5. грудня 1909 в церковній гали.
Неявивша ся членкиня заплатить кари 50 ц. а урядничкі по 1 дол.
Мелянія Кравчишин предс.,
Анна Сеник секр.

ПОТРІБНО СЕЙЧАС

старшої жінки до веденя дому сьвященника. Зголошеня приймає редакція „Свободи."

McKEES ROCKS, PA. бр. Ус. Пресьв. Богородиці, від. 56. подає до загальної відомости всім своїм членам, що річний мітинґ відбуде ся дня 12. Децембра в гали гр. кат. парафії зараз по Службі Божій. На той мітинґ мусить кождий член прийти бо єсли не прийде, то заплатить 50 ц. кари а урядник 1 дол. Так само кождий член мусить впрівнати всі свої довги а єсли ні, то поступить ся з ним після статута, точка 222 стор. 57 і точка 223 стор 58. На сім мітинґу буде принимати ся нових членів без вступного. Порядок слідуючий: 1) Приниманє нових членів, 2) справозданє касове, 3) вибір нового уряду 4) місячні вкладки.
Тео. Скірник кас.,
Пав. Паліца предс.,
Василь Копчак секр.

BUFFALO, N. Y. бр. сьв. Ів. Хрестителя від. 15. подає до загальної відомости всім своїм членам, що річний мітинґ відбуде ся дня 11-го Грудня. На тім мітинґу буде справозданє касове, і вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. а урядник 1 дол. кари. Також кождий член безуслівно мусить вирівнати свої залеглости, бо інакше буде виключений з брат.
О. Гринків секр.

AMBRIDGE PA. бр. сьв. Петра і Павла від. 47. подає до загальної відомости, що буде приймати на річнім мітинґу нових членів без вступного. Мітинґ відбуде ся 12. грудня 1909 точно о годині пів до другої по полуд. Кождий член має ся явити на сім мітинґу. Неявивший ся член підлягає карі 50 ц. а урядник 1 дол. Кождий мусить виплати свої старі довги, бо інакше буде виключений. Вибір нового уряду а також більше дуже важних справ.
Ів. Михалик секретар.

MINNEAPOLIS, MINN. бр. Усп. сьв. Богородиці, від. 194 подає до відома всім своїм членам, що дня 12. грудня відбуде ся мітинґ в гали при церкві сьв. Ів. Хрестителя на 3 st в Minneapolis Minn. Кождий член безуслівно мусить явити ся і вирівнати свої залеглости. Неявивший ся член заплатить 50 ц. кари а урядник 1 доляра кари.
Т. Шеремета предс.,
С. Мислицкий секр.

CARNGIE, PA. бр. сьв. Ап. П. і П. від. 55. подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 12. грудня т. є. в неділю о 2. год. по пол. в галп церковній 220 Jane st. Неявивший ся член заплатить кари 50 ц. а урядник 1 дол., проте упрашаєсь всіх прийти і вирівнати свої залеглости.
Ант. Астряб предс.,
Гнат Турко кас.,
Ник. Плечий секр.

PERTH AMBOY, N. J. бр. сьв О. Николая від. 104. подає до відомости всім своїм членам, що річний мітинґ відбуде ся дня 12 грудня в п. Ваверчака, точно о год. 2. по полудни. 1. Справозданя контрольної комісії, 2. плаченє місячних вкладок, 3) вибір старшини на рік 1910, 4) приниманє нових членів. Просить ся всіх членів, аби явили ся на сей мітинґ і вирівнали всі свої належитости, бо котрий член прийде за пізно, або не явить ся так само і урядник заплатить 1 дол. кари.
М. Ваверчак,
А. Кукуруза.

WHITNEY, PA. бр. Трех. Сьвят. від. 35. подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся 19-го с. м. Початок о 1-ій год. по пол. Кождий член мусить явити ся. Неявивший ся заплатить 50 цт. кари.
Н. Собчишак предс.,
М. Волчко секр.

TRAUGER, PA. бр. сьв. Івана Хр. від. 25. подає до відома, що річний мітинґ відбуде ся в другу неділю по першім в місяцю, то є 12 с. м. Кождий член має явити ся та свої довги вирівнати. Неявивший ся член буде платив кару.
Дм. Тарбай предс.,
Алекс. Филяк кас.,
Мих Ющак секр.

SYRACUSE, N. Y. бр. сьв. Ап. Петра і Павла, в. 39. подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 12. грудня. На тім мітинґу має контрольна комісія здати рахунок з цілого року з доходів і розходів. Вибір нового уряду. Кождий член має явити ся на той мітинґ о год. першій по полудню і має вирівнати свої залеглости, бо член довгуючий не буде мав права до голосованя. Неявивший ся на мітинґ підлягає карі 50 ц. а урядник 1 доляра.
Іван Фецич секр.

SYRACUSE, N. Y. сестрицтво Непор. Зачатя, Преч. Діви Марії, від. 200 подає до відомости, що річний мітинґ має відбути ся 19. грудня 1909 в читальни, 927 W. Fayette st. Початок о 2. год. по полудни. На тім мітинґу буде вибір нового уряду на рік 1910. Кожда з членкинь має прийти і вирівнати свої довги, бо в противнім разі буде вичеркнена з сестр. і Р. Н. Союза. Неявивша ся на мітинґ підлягає карі 50 цт. а урядничка 1 дол.
Іван Фецич секр.

ELIZABETH, N. J. бр. сьв. Вол. від. 65 подає до прилюдної відомости, що 12-го с. м. відбуде ся річний мітинґ. Справозданя і вибір нового уряду. Кождий член мусить явити ся і вирівнати свої довги. Неявивший ся член заплатить 50 цт. кари. Рівнож подає ся до прилюдної відомости, що до місяця марта нових членів буде принимати ся до Бр. без вступного а до Р. Н. Союза після статутів.
Ю. Кравець предс.,
В. Левчик скр.

MAHANOY PLANE, PA. бр. сьв. Прор. Ілії, від. 28 подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 12-го с. м. зараз по Службі Божій в гали під церквою. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дл. кари. Нових членів без вступного буде принпмати ся в січни і лютім 1910 р.
О. Муха предс.,
І. Стец кас.,
І. Пустельник секр.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. О. Николая, від. 53. повідомляє що річний мітинґ відбуде ся 12-го Децембра, на котрім буде вибирати ся новий уряд і буде принимати ся до брацтва без вступного. Справозданє з цілого року. На тім мітинґу має кождий свій довг заплатити. Неявивший ся член платить кару після статутів. Заразом повідомляю, що буде брацтво сьв. О. Николая празнувати празник Сьвятого Отця Николая дня 19. Децембра сьвята сповідь розпічне ся 18, в суботу при Вечірни на котру повинні появитись всі члени.
Н. Войтович предс.,
Алек. Витяш секр.
Теодор Ґут кас.

Чого нам доконче потреба?

Кождий, котрий прибуде до Америки повинен купити собі

„Англійсько Руський Товмач".

Хто не знає розмовити ся по англійськи, той не може нігде дістати доброї роботи ані провадити жадного бізнесу в Америці. Власне добра спосібність: ми маємо нові „Русько Англійські Товмачі", 260 сторін, в твердій справі. У нім всьо докладно переведено з англійського на руське так, що можна з него скорше научити ся Англійської мови, як з котрого іньшого підручника. Для кождого висилаємо той „Товмач Русько-Англійський", тузин красних листів і Сонник, в котрім суть сни дуже добре виложені тілько за одного доляра з пересилкою. Гроші можна посилати в листі реджістрованім. Пишіть, а не будете жалувати.

A. M. WASIURKOV,
BOX 17 [illegible] ST. FRANCOIS, MO.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Правда в очи коле.

(Продовженє зі стор. 3-ої).

чите голову собі і народови цілком без потреби. — Таж річ ясна, що Владика як щирий Русин, котрому слово руське, котре виссав з грудий матери певно є дорожше, як неодному з нас, а при тім любячий свою Церков і той прекрасний обряд — не допустить, аби права нашої Сьвятої Церкви були нарушені. Ми галицькі сьвященники не маємо жадної буллї, і сподіємось, що не будемо мати. А що угорських сьвященників заскочило то нещастє, то се їх вина а радше заслуга — тому нехай пють і їдять тото, що самі наварили. Ми галицькі сьвященники маємо за Владику Преосьвященного Ортинського, угорські сьвященники чванять ся, що і они правовірні християни, отже мусять узнавати айриських Владик. Єслиже ті кажуть їм присягати на буллю, як мало статись в Cleveland, то слава Богу, що ланцух, котрий сплели — їх самих поскромляє.

Пишете дальше Пане, що мене болить Еґзекутивний Комітет. Так єсть, болить мене і то дуже! Чому? Бо всї угорські ті проводирі, котрі мають чоло признаватись до любителів народу — що роблять з тим невинним народом?? Ті патріоти кажуть складати йому сотки тисячів долярів тяжко запрацьованих в потї чола — на борбу против правдивої сьвятої Церкви!

О скілько красша і висша була-би ідея, коли-б ті патріоти казали до народу так: „Складай народе сотки і тисячі долярів і посилай до краю.“ Ви дїти посилайте центи своїм родичам до старого краю, котрі може не мають на старість й ложки теплої страви, бо в вас всяка їх надія і підпора. Ти тату посилай свому синови, що-б той міг кінчити школи і не потребував в чужім краю шукати хлїба.

Таж в краю майже голод, в лїтї вязанка соломи коштувала 80 крайових крейцарів, тяжко буде визимувати і одну корову, котра має годувати цїлу родину.

Тепер Братя робітники — самі після совісти скажіть, чи добре робили і роблять Ваші такі провідники?!

Недавно тому, місяць-півтора вичитав я в Вєстнїку загально беручи так: „Апостольський Делєґат зганив віче в Гаррісбурґу, зганив Еґзекутивний Комітет і його резолюції — бо не є добре осьвідомлений з справами угорськими“. А деж Ваша трилїтна праця, чесні провідники, коли за так довгий час Апостольський Делєґат нїчого не знає про Ваші справи! Деж Ви маєте чоло стати око в око перед тим бідним народом, колисьте його обдурювали своєю трилїтною — мнимою — працею!

От видите, чесний дописувателю, чи не маю я права обстояти за угро-руським народом, також своїми братьми, хоть я із Галичини?! Чи не маю я права виступити против того Еґзекутивного Комітету, котрий щойно завязав ся, а де власне засїдають до роботи ті самі люди, що так обдурювали той народ дотеперішньою трилїтною працею?! А коли Ви обстоюєте за еґзекутивним комітетом, то Ви перші єсьте тою пявкою, тим зрадником найсьвятїйших ідей угро-руського народу!!

Розваж любий Народе! Чиж не лїпше обернути кождий Ваш цент на якусь лїпшу свою цїль, нїж давати на такі цїли, як борбу против Церкви — за що, не знаю, чи Господь Бог буде благословити. А відзиваю ся до Тебе Народе, бо знаю, що нема — як здоровий хлопський розум. А коли совість у Вас не озоветь ся і будете на то дальше складати гроші і призбирає ся більша сума, то можу Вас запевнити, що тодї знайдесь два рази тілько непрошених провідників, бо вже буде над чим працювати, а доля Ваша і Вашої Церковцї сьвятої буде і на дальше оплакана, чого доказом є — що до тепер вдїяли: крику багато — але мало хісна... А ти тату дитинї з уст віднимай — а на комітет давай!

На послїдний закид — Rutheni ritus — значить по руськи: „руський обряд“ а не набоженьство, як пишете. Навчіть ся перше „amo, amare“, а потому бер[illegible] ся до переводу з латинського; дальше відповім Вам в слїдуючім числї „Свободи“.

Се отже, перехрещений на ново ґаспадіне, прийміть на разї від мене. І єсли хочете зі мною полємізувати дальше, я готов — але положіть під дописею повне своє власне мено, а тодї ще о не однім побалакаємо.

Омелян Марчак Баранський,
руський сьвященник в Alden, Pa.

II.

Читав я і в краю і на американській землї доволї часописий, що в полєміцї о засади або і особисті справи не перебирають в висловах, але прочитавши статю в ч. 44 Амер. Русс. Вѣст. „obstupui“ я остовпів. Се правдивий рекорд в тім дїлї письменьства а в правильно уложенім чоловіцї витворює оправдане підозрінє, що автор або правдоподібно був пяний, коли се писав, або помотаний на умі або що найімовірнїйше є тресований до ішпанського цирку, бо „алденського Русина“ статя в „Свободї“ подїлала на него, як червона плахта: він заревів з скаженої лютости, та давай „крепко ругатьлаяти ся, що і найправдивійшій „русскій челавєк“ зачервонїєсь як молода дївчина з встиду — він би так не потрафив.

А всеж помимо помотаня ума, автор статї мав ясні проблиски розуму, чи то перед, чи на кінци, не знаю, досить, що мав, бо дав напись своїй статї: „Крайное крутѣйство, подлая ложь“. Згода, пане автор, повна згода! Від початку, до кінця є статя подлою ложию крайним крутїйством. так в арґументації як і в висновках. Підлість і клевета сполучені з собою так, як пословиця наша говорить: злодїй на злодію їде і злодїйом поганяє. А що діявол єсть батьком ложи, назвавби я властиво статю тую властившим іменем: „Апостольство діявола“. Не єсть цїлию сих стрічок відповідати точка по точцї на „подлу ту лож і клевету“, бо вже читачі самі, чи „Ам. Русс. Вѣст.“ чи і „Свободи“, що тую статю також читали, самі пізнають, що вона варта. А впрочім мої арґументи відбили би ся від мідяного чола дописувателя, як куля арматня від плити желїзної ярдової грубости.

Я йно зверну увагу, що то таке є, що так доводить аж до піни дописувателя і усїх йому подібних.

Перше: се імя Преосьв. Еп. Ортинського, друге: слово „руський“, а послїдне видимо лютить його ще більше, як перше.

На звук імени Епископа Ортинського кричить дописуватель як біснуватий. Боїть ся він, щоб Епископ, як наслїдник апостолів, як колись Христос не вигнав з него біса або бісів „подлой ложи і клевети“, бо як би перестав дописуватель брехати, то попсув би собі бизнес, бо і так бизнес з долярами йде всїм слабше, від коли Епископ прийшов. Тому кричить він разом з йому подібними, „страхом велиїм одержим бяше ізиди от нас!“

А друге, що доводить дописувателя до вибуху скаженої лютости, се слово „русько кат. Церков“ русько кат. обряд“ і за се винуватить Преосьв. Ортинського. Ну! то єсли вже є яка вина (?), то хиба се не Епископа Ортинського, а Синоду львівського з 1891 р. і Папи римського, Льва XIII, що ухвали Синоду затвердив. А треба і то знати, що більшість членів, Синода (самі декани і інші члени Синоду) були приверженцї „твердорусской партії“ і їх то недразнило, а противно, тую ухвалу радісно і одноголосно всї прийняли. А чомуж названє Епископа через Делєґата Ап. „Епископом руського обряду“ або напись на катедрі „Русько-кат.“ називаєте слїпленєм руського народу? Ото Ви хочете, щоб слїпий дальше не видів. Ви і Вам подібні може-б волїли, щоб Епископ був мадярсько-католицьким а церков мадярсько-католицька? Чи не так? Але Вас мало таких ренеґатів, бо загал руського духовеньства і руського народу, що походить з Угор. то хоч ріжнить ся переконанями, та однак суть твердими Русинами, а як такі власне повинні би тїшити ся що їх церков і віра єсть „руські“. Йно мадярони боять ся слова „руський“ гірше як ріжкатий сьвяченої води. А чому? Бо боять ся, щоби Кошут з всїми Мадярами на них не прогнївив ся.

В кінци ще одно.

Дописуватель сьміє твердити, що майже всї галицькі сьвященники противлять ся Епископови Ортинському і делїкатно зове їх разом з вірними „баранами“.

Дуже а дуже ошибаєте ся та ще й здраджуєте незнанє нашої, ну і своєї історії, хоть з фаху, як учитель повиннісьте її знати. Руський нарід з сьвященьством боров ся против Татар за віру і народність. Татарва щезла з історії як держава; руський нарід з сьвященьством боров ся за віру і мову против Ляхів, і Польщу розвалив; руський нарід з сьвященьством боров ся, — боре і буде бороти в Австрії против Ляхів і Нїмцїв за свій язик і віру. Як мученики гнили і гниють по криміналах не йно хлопи але і інтелїґенція і сьвященство! Їх під баґнетами нераз гнали в кримінали! Ми лагідні „барани“ але за віру і народ ми „льви“! Не ренеґатам нам науки давати!

Але против Епископа не підемо, раз, що ми присягали, а руський народ присяги не ламає, хиба тільки ренеґат, остатний падлюка, а друге тому, що ми любимо віру і народ. І Епископ любить його. Він наш брат! Він готов послїдну каплю крови вицїдити з себе за Русь і церков, він готов зараз разом з інтелїґентом і робітником стати в ряд, і щасливий, що терпить за Русь і віру. Його відступити значило-б відступити від Руси і католицької віри! Нї, не відступимо, бо ми і люди віруючі і руські патріоти, а показали се на дїлї, бо і між народом і між сьвящениками тут в Америцї є ті, що в Австрії за народ в криміналах, під жандармськими баґнетами йшли. На підлоту нас нїхто не візьме!

Але візьмете нас на любов. Кричите про конґрес-собор. Дай Боже, скличте ся, закличте і нас. Ми прийдемо. Я перший на колїнах молити Вас буду: Лишім наші распри. Лишіть кличі: Я з Угор, я з Галичини, Я Петров, я Павлов, я Аполлосов — а скажім: Я Христов!

Братя! Усе любов прощає. Ми вже досить побавились лайкою, що аж стали посьміховиском всїх народів. Час вже опамятати ся. Отже просимо о собор всїх Вас, але без тайної, підлої гадки дальше розбивати наші сили, але що-б злучити сї сили, щоб були: „єдино стадо, и єдинъ пастырь“.

Іван Борейко.

Русько-Анґлїйський ТЛУМАЧ
з котрого можна дуже скоро навчитись анґлїйської мови.
Сторін 256. Тверда оправа. Цїна 60 центів.
Замовляти у:
And. Sawka, 52 Greene St., Jersey City, N.J.
Аґентам даєсь значний опуст.

„ДУШПАСТИР“
се прекрасна, щиро-руська церковно-народна ґазета.

Виходить в Філядельфії кождого місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для всїх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ всїм подобає ся — всї єго хвалять.

Коштує на цїлий рік так тут в Америцї як і до старого краю всего лиш $1.20.

Читайте, що пишуть за „Душпастир“:

Canora, Sask., Canada, Март 29, 1909.

Всечесна Редакціє Душпастиря! — ....Признаю Вам щиру правду, що нїяка часопись так не вдоволила мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир“... Ся часопись то єсть так, якби в дуже сильну посуху, легкий, маннистий дощ... Нехай засіяє благодать Божа над сим початком так гарного і сьвятого дїла! — З поважанєм Олекса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастиря“, майже що дня. Тож замовляйте „Душпастира“ чим-скорше для себе і для Ваших свояків і знакомих тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кождій руській хатї.

Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найлїпше почтовим моней-ордером) на імя:
Rev. J. Boyarchuk, 821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Найлїпша нагода, яка коли небудь була, предкладає ся тепер Русинам в Америцї!

14-карат. золотий годинник, красно риті окладинки (женський або мужеський), з двома окладинками, високої вартости, американський осередок, виповнений дорогим камінєм, ґварантований на 15 лїт, вартости 14 долярів.

14-каратовий золотий ланцушок, ґварантований на 3 лїта.

14-каратовий золотий перстень (з Вашим іменем) ґварантований на 3 лїта.

Цїна тих 3. предметів витосить 18 дол. 25 цнт. з написею на окладинцї на кождім годиннику „Памятка з Америки“ подібно як на ілюстрації.

Пришлїть нам 4 доляри 74ц. за всї три повисші предмети.

Наколиб всї ті предмети не були такі, як тут описано, то звернїть їх нам, а ми звернемо Вам гроші. Сю низьку цїну, яку даємо тепер, даємо тілько на перший Ваш ордер, щоби Ви лїпше познакомили ся з нами. Пришлїть нам 24 цнт. наперед (почтовими марками по 2 цнт.), а решту 4 дол. 50 цнт. заплатите на експресовім офісї, наколи всї річи припадуть Вам до вподоби і коли переглянете їх. Ви можете дуже легко продати їх за три рази більшу цїну як Ви нам платите. — За 6 годинників, 6 ланцушків і 6 перстенїв 25 дол., 1 дол. наперед, а решту 24 дол. C. O. D. на експресовім офісї по огляненю річей.

Agents Wholesale Watch Co.,
190 West Broadway, Dep't 52, NEW YORK, N. Y.

Позір, Братя Русини! Я виробляю з найлїпшого матеріялу за найнизші цїни Братскі шапки, Відзнаки, Паси, Брошки, фани, Хоругви, Унїформи, Печатки всякого рода так для братств, як і для поодиноких осіб

Продаю майлїпші види з житя Ісуса Христа від Рождества аж до Вознесенія. Продаю тоже книжки до моленя і сьвітскі: руські, польскі і словеньскі по дуже низьких цїнах. — Єсьм Русином, а до того членом Р. Н. Союза. Проч. з чужими! Удавайтесь лиш до свого! Як хто знає, най так пише. За роботу ґварантую. Моя адреса така

Stefan Kalakuka
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Для уживаючих тютюн.

Поможіть нам розпространяти наш тютюн поміж Вашими знакомими, а дамо Вам отсей фоноґраф даром.

Се не є жадна лялька, дурничка, яку часто дають другі заведеня яко надгороду, противно, се є першої кляси говорюча машина фоноґраф в кождім взглядї.

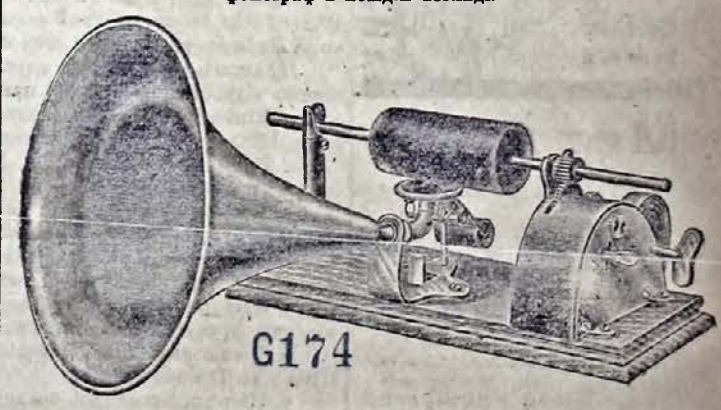

В кождий час, коли бажаєте, можете мати безплатний концерт в своїй хатї і се не концерт одного інструменту або одного голосу, але концерт банди і орхестрової музики, сьпівів, які чулисьте в старім краю, одним словом — всьо, що любите Запитайте Вашого купця за „KING“ TALKING MACHINE, а він Вам скаже, що она коштує 15·00 дол.

Ми хочемо Вашої помочи в розпространеню нашого доброго вибору тютюну до циґаретків і файки Ми пішлемо Вам кождого рода по троха: Австрийського, Босьнянського, Герцоґовинського, Турецького і Росийського вартости 6.00 дол. Ви можете легонько розпродати єго між вашими знакомими, позаяк се найлїпший тютюн в сьвітї.

Тютюн, до якого всї звикли в Европі і який вони люблять.

По одержаню нашого тютюну запропонуйте його своїм знакомим, єсли знайдете єго за відповідний. Дайте їм наше імя і адресу і сею дорогою поможете розпространяти нашу компанїю. За сю поміч дамо Вам за дармо наш „King“ Phonograph. Се є правдоподібно тілько одна спосібність, яку коли можете мати, дістати першої кляси говорючу машину без одного цента.

За тютюн рахуємо Вам 6.00 дол. Пришлїть наперед 50 цнт. марками, а ми вишлемо Вам до найблизшого Вам екпрес офісу тютюн і фоноґраф; з'єзамінуйте все, нїм заплатите, а єсли знайдете все задоволяюче, заплатїть на експресї 5.00 дол., а тютюн і фоноґраф буде Ваш.

Гроші звертає ся будь котрому невдоволеному костумерови. — УВАГА: Ся оферта буде тільки так довго, доки не заадвертайзлуєте добре наш тютюн, задля того радимо Вам не відтягатись з ордерами, єсли хочете мати наш „даремний фоноґраф“. Адреса:

Europe Tobacco Co., 33 Leonard Str.,
Dep't 52. NEW YORK CITY.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ДАРОМ

Гомстеди! Гомстеди!

Фарми

в старім Мексико

на границї Злуч. Держав.

Повітре калїфорнїйське, вода здорова, земля чорна, управна, ірриґована, жнива два рази до року.

Близших інформацій удїляє:

The Mexican Government Land Syndicate,

Box 194, Del Rio, Tex.

5.75

Im з 17 камінями желїзничий годинник для мущин і жінок, накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґваранцією на 20 лїт, подвійні куверти красно вирізані. Ходить безусловно точно та спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желїзницях, і ґварантує ся на 20 лїт. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послїплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворотом пересилки, з тим правом, що кождий може його оглянути, і єсли йому не подобає ся — то тодї не потребує платити анї одного цента. За такий годинник у иньшого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочений ланцушок з дармовісом — додає ся даром до кождого годинника.

Excelsior Watch Co.,
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Русини Пітсбурґа і околицї!

Чи Ви знаєте, що

German Savings & Deposit Bank

на розї 14-ої і Carson ул., South Side,

Pittsburg, Pa.

є найбезпечнїйшим банком? Не знаєте, то загляньте до справозданя стейтових контрольорів, що узнали наш Банк за один з найсолїднїйших і найпевнїйших в Пенсильвенії. Маєток 5,000.-000,00. Платимо 4 проц.

Шифкарти на всї лїнії Висилка гроший, справи нотаріяльні, війскові і т. и.

Й. Е. Рот, предс,
А. П. Міллер, касієр,
Ал. Бучак, ур. банку.

EMIL BACHMAN
BADGES, FLAGS, BANNERS & CAPS
580 SOUTH CENTER AVE.
CHICAGO

Найбільша чесько-словенська і христіянська фірма прапори, ґузики, братські відзнаки, шапки

та усї річи потрібні для братств в Америцї

ЕМІЛЬ БАХМАН
580 So Centre Ave., Chicago, Ill.

Пишіть по наш великий, 60 сторін числячий катальоґ, в якім містять ся також сотни похвальних листів від всїх славянських братств в Америцї. Пишіть до нас по словенськи або по руськи — як хто уміє. Знаємо по руськи читати але відповідати будемо по словенськи. 50—

АРТИСТ РІЗБЯР

Евгеній Василенко

виконує усякі роботи входячі в обсяг церковної штуки, як: 24-

ІКОНОСТАСИ
ВІВТАРІ
ПРЕСТОЛИ
БАЛЬДАХИНИ і т. д.

Золотить і малює ікони.

Усї роботи виконує добросовісно.

EUGENY VASYLENKO
337 W Center St., Shenandoah, Pa.

Одинока взірцево уряджена

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

затрудняє добре вишколений друкарський персональ, посїдає найновійші машини, як тоже ріжнородні гарні черенки і прикраси.

Виконує

всякі друкарські роботи

точно, гарно і по низьких цїнах.

Впов. Родимцї, як тоже Відділи і члени Р. Н. Союза повинні з всякими друкарськими роботами удавати ся лише до своєї друкарнї „Свободи.“ — Адрес:

184 Hudson Street, New York, N. Y.

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого!
До Мамроша! Всї до одного!
Чужих усїх поминайте,
Тільки свого підпирайте.
Мамрош Русин справедливий,
А в бизнесї все уцтивий —
Хто-же хоче більше знати,
Прошу прийти й переконатись.
Горівки найлучші має,
Бо злих зовсїм не тримає.
Й так віску, комовицю,
Для всїх добру сливовицю
Арак, коняк, рум, паленка
І кмінківка солоденька;
Вина рівнож всї хороші
І то за дешеві гроші,
Пиво сьвіже і холодне —
Лучше бути вже не годне.
Є циґара, щоб курити
Лиш у него тра купити.
Тому Братя, памятайте,
Та до нього завертайте.
А ті, що з контрів приїжджають
Най сей адрес памятають:

Trof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

НА КОЛЯДУ!

Не теряйте чудової нагоди! Лишень короткий час,

Чим є коляда без хороших лїкерів? Без хороших лїкерів празник не має нїякої принади подібно як без хорошої одїжи не можете вийти з любкою Вашого серця.

щоб получити наші славні екстракти, за помочию котрих можна самому зготовити смачні лїкери. Ми приготовили гарну несподїванку для наших Впов. Покупців. Наші Екстракти суть великою новостю, подаваною тільки нашою Компанією **INTERCONTINENTAL EMULSION EXTRACTS.**

Зготовлене лїкерів з наших Славних Екстрактів є вельми легкою річию. Щоби познакомити наших Вп. Покупців, що ми — **одинокі фабриканти** тих Всесьвітних Славних Екстрактів, а хотячи показати, що всї другі суть тільки наслїдувачами, тому маємо честь усему нашому загалови, живучому в Злучених Державах предложити слїдуюче:

Висилаємо всякому 2 пачки висше описаних славних посортованих Екстрактів, з яких дасть ся зробити найлекшим способом 24 лїтрів хороших і смачних лїкерів, рівних смаком, якостию і чистотою першим сортам імпортованих французьких лїкерів.

Кромі того даємо слїдуючі хороші а рівночасно і практичні дарунки: Елеґантний зимовий одяг, складаючий ся з **сурдуга, камізольки і шганів Гарантований годинник, елеґантну лїсочку** лишень за

Виберіть ріжні роди
РУМ
КОНЯК
ГОРІВКА
ВИШНЇВКА

$6.50

з слїдуючих Екстрактів:
БОРОВИЧКА
БЕНЕДИКТИНКА
АБСИНТ
АЛЯШ і т. д.

Замавляйте скоро через Money Order або реджістрованим листом разом з шістьма долярами і пятьдесятьма центами, а ми відворотно вишлемо Вам почтою 2 пачки екстрактів, одїж, ґарантований годинник і лїсочку. — Пишіть до 44 47

INTERCONTINENTAL CO.,
1777 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Не висилаємо за послїплатою або так зовимо C. O. D.

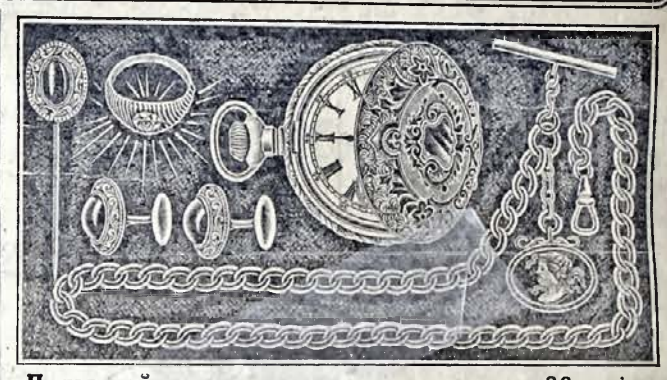

Надзвичайна випродаж на сьвята через 30 днів.

Елеґантська Скринка з тими всїма кусникам з ґваранцією що дїйсно вартує сї гроші вишлесь по отриманю тілько. $5.00

Пакунок до кождої особи містить в собі: з подвійною копертою позолочений годинник.

Красний ланцушок з новомодним дармовисом.

Гарна шпилька до краватки з камінцем.

Перстень з діямантовим камінцем.

Пара шпінок різаних до маншетів з камінцями.

Ся спеціяльна Випродаж лишень в цїли Оголошеня наших дорогоцїнностий по цїлій Америцї. Ми не приймемо більше, як одно замовлене від одної особи. Вишлїть 5 дол. в реджістрованім листї або почтовим переказом, а одержите в якій небудь сторонї або околици Америки гарну скринку з зиґарком, ланцушком шпилькою, перстенем і шпінками, без нїякого більше доплачуваня. Шлїть Ваше замовлене до: 50

Frank's Jewelry Co. 48 West Broadway Dep. 107, New York.

Одинокий руский адвокат і нотар на цїлу Америку

Доктор прав

ЮЛЇЯН ЧУПКА

Конзулярний комісар.

Полагоджує всї справи в Галичині. Процеса спадкові і ґрунтові. Відбер гроші від довжників. Справи війскові. Споряджує контракти, повномочія і всї инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всї вписи гіпотечні. 2

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. B.
P. O Box 372. WILKES-BARRE, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Металеві ОБЦАСИ І ЗАПЯТКИ

Для майнерів, каменярів, фармерів і всїх, що роблять при тяжкій роботї.

Они виплатять ся Вам потрійно. Можете їх купити враз з чоботами у Вашого продавця чоботів, або кождий швець Вам може їх прикріпити. Они перетревають чоботи. Они суть лекші від шкіри. Пишіть по книжку, яка Вам більше розкаже.

UNITED SHOE MACHINERY CO.
BOSTON, MASS.

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли

Папері листові

окрашені гарними вінетами і портретами наших руских ґенїїв — Продає друкарня „Свободи“ по цїнї 50 цнт. за 25 штук.

SVOBODA,
184 Hudson st., New York.

РУСИНИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА. СОЮЗ ПЛАТИТЬ 1000 ДОЛ. ПОСМЕРТНОГО.

ДАРОМ одна пачка славних лїків „GALEN“.

Чи Ви хорі? Лїки „GALEN“ вилїчили тисячі людий, вони вилїчать і Вас. Пощо платити великанські суми гроший за лїченє, наколи Ви можете вилїчити себе самі.

Пришлїть свою точну адресу, імя і прозвиско, а ми Вам вишлемо відворотною почтою прібний лїк „GALEN“ цїлком даром.

1. Rumatina лїчить ревматизм, невральґію, пухлину і т. и. недуги. Цїна 3 дол. Прібка даром.
2. Pepsola лїчить болїзни жолудка і т. п. внутрішні недуги. Цїна 3 дол. Прібка даром.
3. Fortola — патентований лїк для нервозних, ослаблених та утративших полові сили. Цїна 5 дол. Прібка даром.
4. Spanguinola вилїчує малярію, пропасницю, лихорадку, малокровність, біль носа, очий і горла. Цїна 4 дол. Прібка даром.
5. Asmola лїчить зі знаменитим успіхом всї грудні болїзни, як: чахотку, астму і хронїчний кашель. Цїна 3 дол. Прібка даром.
6. Virola вилїчить в короткім часї геморойди і затроєнє крови Цїна 3.50. Прібка даром.
7. Hemora знамените средство проти гемороідів, викидів і т. п. недуг. Цїна 3 дол. Прібка даром.
8. Merpota цїлковито лїчить сифілїс трипер і рани на тїлї. Цїна 3 дол. Прібка даром.
9. Pelocresce являє ся хорошим лїком проти випаданя волося і болю голови. Цїна 3 дол. Прібка даром.
10. Profilacta в короткім часї вилїчує жіночі недуги, як неплодність, нереґулярні періоди, білі уплави і т. п. Цїна 3 дол. Прібка даром. Адрес:

GALEN CHEMICAL CO.,
227 West 74th Street, NEW YORK CITY.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство засатил 5 долярів до каси „Союза“.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шашлї, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Цїнник і пробки висилає даром.

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa

Можна єго бачити в офисї:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої попл.,
від 7-ої до 10-ої вечер.

Old Phone 1269—B.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него нїколи не болить, бо есть здорове і поживне.

Не треба єго зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.